

1 četvrtak, 19.02.2009.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 14.20h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
7 Izvolite sestti.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan. Molio bih predstavnicu
9 Sekretarijata da najavi predmet.
10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet
11 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*.
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Svi optuženi su prisutni. Tu je
13 gospodin McCloskey kao zastupnik Optužbe. Timovi Odbrane, vidim da je odsutan
14 gospodin Bourgon. Da, izvolite gospođu Nikolić
15 GĐA NIKOLIĆ: Dobar dan, časni Sude. Dobar dan svim kolegama. Želim da
16 predstavim naš...našeg novog saradnika u timu, asistenta gospođicu Marie-Josee
17 Barry-Gosselin iz Kanade, koja će u... sarađivati u timu Odbrane gospodina
18 Nikolića.
19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dobrodošli.
20 Dakle, gospodin Bourgon je odsutan, gospodin Sarapa... Gde je on? Da li je
21 ovde? Nije. Dobro. Dakle, gospodin Sarapa, i mislim da je to sve.
22 U redu. Pre nego što počnemo, ovo je dobra prilika, drugi put da mi je
23 drago što mogu da najavim da je još jedan član timova Odbrane, naime, David
24 Josse, kao prethodni put gospodin Haynes, sada dobio medalju - status
25 kraljevskog advokata. Mi od srca čestitamo, gospodine Josse, to je zaslužno
26 priznanje za Vašu istaknutu karijeru do sada, i u izvesnom smislu, ja na to
27 takođe gledam kao na priznanje od strane vlasti u Ujedinjenom Kraljevstvu koje
28 su Vam dodelile ovo priznanje za rad britanskih advokata koji učestvuju u ovom
29
30

1 suđenju.

2 Izvolite, gospodine Josse.

3 G. JOSSE: [simultani prevod] Samo da kažem, časni Sude, siguran sam da
4 je to tako i ja sam lično veoma zadovoljan da to postaje nešto uobičajeno. I u
5 isto vreme mi je neprijatno, a i zahvalan sam zbog ljubaznih reči Sudskog veća.
6 Hvala Vam najlepše.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Izvolite, gospodine Živanoviću,
8 i dobar dan Vama.

9 SVJEDOK: Dobar dan, časni Sude.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan i Vama, gospodine
11 Pandureviću.

12 Molim, nastavimo.

13 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude.

14 SVJEDOK: VINKO PANDUREVIĆ

15 Unakrsno ispituje g. Živanović: [nastavak]

16 P: Generale, Vi ste u toku Vašeg ispitivanja a... govorili i pokazan Vam
17 je jedan dokument - to je tužilački dokument 302 - i to je mašina jedna koja je
18 služila za... jedna građevinska mašina, zove se ULT 220. Ja bih molio da pogledamo
19 taj dokaz.

20 Radi se o kopaču, ako možete da vidite. Doduše, ovo je možda malo bleđa
21 kopija u B/C/S verziji, ali verujem da ste videli taj dokument.

22 O: Da, video sam. I po mom shvatanju, ovo je utovarivač i manje može da
23 radi kao kopač.

24 O: Da. Ja vidim u prevodu da stoji, između ostalog i excavator, tako da,
25 ovaj, n...ne govorim sada o tipu te mašine.

26 G. ŽIVANOVIĆ: Možemo da pogledamo sledeću stranu ovog naloga?

27 P: Ako biste pogledali ovaj drugi unos - znači, pod datumom 17. juli -

28

29

30

1 da li se slažete sa mnom da stoji da je ta mašina radila tog dana u Branjevu?

2 O: Da, tako piše.

3 G. ŽIVANOVIĆ: Možemo li sad da se vratimo ponovo na prvu stranu? Možemo
4 da pogledamo pod...podatke o prijemu goriva i maziva?

5 P: Pa ćete videti da pod datumom 17.07. stoji da je primljeno - meni se
6 čini da tu piše 100 litara, najpre, a posle toga još 70. Da li sam u pravu?

7 O: Piše tako.

8 P: Je l' možemo da se složimo da ovo gorivo nije pretakano iz nekih
9 kanistera, recimo, il' tako nešto, nego da je regularno utočeno na pumpi?

10 O: Moguća je varijanta je da je došla mašina /.../ direktno na pumpu i da
11 je primila gorivo na pumpi, a moguće da je izdato i u buradima pa b... dostavljeno
12 na mesto gde je mašina bila. Ja nisam siguran koja je od te dve varijante.

13 Jer vidim da su potpisi rukovaoca potpuno različiti.

14 P: Mislite rukovaoca koji je izdavô gorivo?

15 O: Da.

16 P: A da li je različit dokument po kome je izdavano gorivo?

17 O: Ovo je putni radni list.

18 P: Da, u pravu ste. Međutim, u drugoj rubrici, kod izdavanja goriva
19 stoji broj dokumenta.

20 O: Da, da.

21 P: Da li je to isti dokument?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, verovatno isti. I bez razlike u čemu je gorivo otišlo - da li u
2 buradima ili lično primljeno - to je moralo na pumpi biti evidentirano u
3 odgovarajući dokument.

4 P: A Vi možete videti i broj tog dokumenta. To je 21/3-667, to stoji u
5 drugoj koloni. /?Je l' / se slažete?

6 O: To vidim u prevodu, u originalu /sic/ se ne vidi.

7 P: A da l' se slažete da je... taj dokument datira od 15. jula?

8 O: Prvi put je primljeno gorivo za ovu mašinu 15.07. O -

9 P: Po kom dokumentu?

10 O: Po ovom dokumentu, i ta je mašina tad stavljena u pogon. Ona nije ni
11 u vojnom fondu, ni u popisnom fondu. Ona je taj dan uzeta na određeni način iz
12 firme "Glinica" bez mobilizacije. I vozač, odnosno rukovaoc mašine, Kovačević
13 Veljko, nije na spisku vojnika inženjerijske čete.

14 P: No po ovom istom dokumentu - kako vidim, znači, dokumentu koji je
15 otvoren 15. jula - to gorivo je izdavano u dva navrata 15. jula, a potom po tom
16 istom dokumentu i 17. jula. Je l' se Vi slažete sa tim da to tako piše u ovom
17 radnom listu?

18 O: Slažem se. Verovatno ćete na i drugim putnim radnim listima... listama

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naći isti ovaj broj dokumenta, jer on ima celu stranicu i može da upiše više
2 puta kada je izdao gorivo.

3 P: Moj je utisak da to nije isti dokument kao iz materijalnog lista od
4 16. jula koji ste gledali.

5 O: Nije isti dokumenat, u tome i jeste problem. Odnosno, nije problem,
6 nego rešenje problema.

7 P: A da li je isti broj dokumenata? Da li se dokumenti razlikuju? Ako
8 hoćete, možemo i da pogledamo, da ih m... eventualno uporedimo?

9 O: Ma, ne znam koji je bio broj juče, ne pamtim toliko.

10 P: A... neću... neću dalje na tome insistirati, ali bih Vas molio sad da
11 pogledamo dokaz koji je takođe Vama predodčen.

12 G. ŽIVANOVIĆ: To je tužiočev dokaz dva s... 297.

13 P: Ovo je dnevna zapost... knjiga dnevnih zapovesti inžinjerijske čete
14 Zvorničke brigade. Vi ste gledali ovde dokument, odnosno stranicu 134, a ja bih
15 Vas molio da pogledamo stranicu 137. To je... to je u engleskoj verziji stranica
16 17.

17 G. HAYNES: [simultani prevod] Samo bih hteo da postavim pitanje da li
18 postoji novi spisak dokumenata, jer sve što je danas prikazano nije na
19 postojećim spiskovima Odbrane gospodina Popovića.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Živanoviću, samo Vi ovo
21 možete da razjasnite.

22 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ovaj konkretni dokument je korišćen u
23 toku glavnog ispitivanja. Ovaj dokument, ova sveska.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, da li Vas to
2 zadovoljava?

3 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa, pokušaćemo da to prihvatimo. Mislim da
4 to ne zadovoljava ni pravila, a kamoli mene, ali dobro.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, nastavite.

6 G. ŽIVANOVIĆ:

7 P: Ovo je dnevna zapovest za rad a... a... inženjerijske čete od... za
8 17.07.1995. godine; se slažete?

9 O: Da.

10 P: Stoje "zadaci" na sredini, ovako, masnim slovi... odnosno istaknuto kao
11 neki naslov. Pa, pod tačkom 3 stoji:

12 "Rad ULT 220 u Branjevu."

13 Je l' se slažete?

14 O: Slažem.

15 P: Je l' ima neke sličnosti između ovog ULT-a 220, koji se pominje u
16 ovoj zapovesti, i onog ULT-a koji je pomenut u... čiji smo a... čiju smo... dokument o
17 radu videli malopre?

18 O: Ima sličnosti. Imaju isto ime.

19 P: Da li je ovo neki dodatni ULT 220, koji je tog dana slat u Branjevo?

20 O: Ja u to vreme nisam znao o kojoj se mašini radi, ni kad je slata, al'
21 smo tokom svedočenja ovde čuli da je na Branjevu bio ULT 220 iz kamenoloma
22 "Jošanica". A malopre smo videli putni radni list za ULT 220, vlasništvo "Birač
23 holding", odnosno "Glinica". Možda je reč o dve različite mašine sa istim
24 imenom.

25

26

27

28

29

30

1 P: Recite mi, kad se mašina po dnevnoj zapovesti šalje na neki zadatak,
2 je l' ona dobija i gorivo koje joj pripada za sprovođenje tog zadatka.

3 O: Red stvari bi trebô bit' sledeći: da ova zapovest bude napisana 16-
4 og, i da u njoj bude planirano da ove mašine rade 17-og - ovde gde piše - ili
5 bar da postoji dopuna dnevne zapovesti ako su te mašine iznenada angažovane.
6 Međutim, ovde se očito radi o obrnutom redu stvari. Neko je uzeo mašinu, tankirô
7 gorivo i poslao je na rad, i posle je upisano u dnevnu zapovest da je ta mašina
8 radila tamo gde je radila.

9 Ja nisam stručnjak za rukopis, al' nisam siguran da li je isti rukopis u
10 prvom delu dnevne zapovesti i ovome drugom delu dole, gde pišu zadaci. A sa
11 sigurnošću znam da je komandir čete retroaktivno potpisivô ove zapovesti, jer je
12 u to vreme bio u rejonu Crnog vrha.

13 P: Sumnjate i u njihovu sadržinu ili... ili samo p... u vreme
14 po...potpisivanja?

15 O: Pa, verovatno on nije ni izdao ovu zapovest.

16 P: A da li možete Vi da procenite koji bi bio razlog da se, onda, ovo
17 uopšte upiše?

18 O: Ja mogu sad da pretpostavim koji bi razlog mogao da bude. Jer kad je
19 ta mašina već angažovana - a pošto je sve uredno vođeno i beleženo šta se radi -

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 onda je bilo logično da to bude ubeleženo u inžinjerijskoj četi. Ko je rekô
2 komandiru ili pisaru u toj četi da ovo napiše - ja stvarno ne znam. Ali za
3 mašinu ULT 220, znam da nije angažovana od strane Zvorničke brigade.

4 P: Je l' to govorite o ULT 220 iz ove zapovesti ili o onom ULT-u 220 iz
5 prethodnog dokumenta koji sam Vam pokazô.

6 O: Govorim o ULT-u 220. A sad, možemo da pogađamo o kôm je reč, o prvom
7 ili drugom.

8 P: /nečujno/ ... mi, u onom prethodnom dokumentu smo videli da je 17. jula
9 za ovu mašinu izdato 170 litara goriva. Ako treba, možemo da se vratimo na taj
10 dokument, mada, mislim da ste to videli.

11 Je l' možete da mi kažete, da li je to gorivo prikazano i kroz onaj
12 redovni borbeni izveštaj, kao deo potrošnje same brigade?

13 O: Gorivo koje je taj dan izdato sa pumpe, onoga ko ga je izdavô, njega
14 ne zanima za šta će bit' upotrebljeno i on je to morô evidentirati. I bilo bi
15 logično da to bude prikazano kao dnevni utrošak za taj dan.

16 PREVODILAC: Prevodioci ljubazno mole gospodina Živanovića da se približi
17 mikrofonu.

18 P: Gospodine Pandureviću, mi smo, ovaj, ja ću Vas a... vratićemo se, pošto
19 ste juče izrazili želju da se vidi, između ostalog, i šta je s onih 360 litara
20 goriva, pa bih Vam ja pokazô jedan dokument koji je inače ovde bio pokazan i
21 primljen je u dokaze, a i na našoj je listi.

22 G. ŽIVANOVIĆ: To je 1D692.

23 P: U gornjem delu ovog dokumenta videćete da je to presretnuti razgovor
24 od 16.07.1995. godine. Treba obratiti samo pažnju na ovaj razgovor broj 662,

25

26

27

28

29

30

1 znači, onaj posljednji.

2 I tu kaže da je on presretnut u 13.55h. Razgovor je vođen između dve
3 nepoznate muške osobe. Inače, samo, ako treba vratićemo na ekran, mada ste Vi o
4 tome govorili, razgovor u kome Popović, navodno, traži gorivo je zabeležen tri
5 minuta kasnije, znači, u 13.58.

6 U ovom razgovoru... evo, ja ću ga pročitati, nije dugačak:

7 "X: 90 litara, 100 litara sada.

8 Y: A jebeš mu.

9 X: Izračunali na karti, 200 kilometara u jednom pravcu i 200 u drugom.
10 Ne znam šta si ti odlučio.

11 Y: Ne znam, mislim ići ovamo preko Kotromanjića.

12 X: Gde je to?

13 Y: To je tamo, (Dobrun grada)." - to je sad u zagradi, ne znam šta bi ta
14 zagrada trebala da znači inače.

15 "X: To je taj pravac.

16 Y: Ja! Ide i Vito nešto, pa će petn'est dana ostati u Užicu tamo.

17 X: Nemam toliko goriva. Ma, ne znam, ja mislim da kažem ovima... ovome, da
18 i nama stavi nešto malo, pa kad se budemo vraćali, kuda da se vratimo?

19 Y: Ma, ako budem imao problema, da bar dost... a... dostavimo stari /sic/.
20 Ne znam da je to toliko dalje.

21 X: Ma, jašta je. Sada sam sa saobraćajcem gledao kartu, vidjeću sa
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svojima da li ću moći gorivo obezbjediti. Ako dobijem, ići ćemo zajedno.

2 Y: Ja sam tebe zvao da ti kažem.

3 X: 450 kilometara se ide dalje"

4 Recite mi je l' Vam ovaj razgovor ukazuje da se tu radi o nekakvom
5 poslu, nekom... nekom... a... odvoženju koje treba da bude 400 kilometar... 450
6 kilometara od nekog pravca koji je inače zacrtan, i da ovim učesnicima u
7 razgovoru je potrebno gorivo na neki način da obezbede.

8 O: Ja kol'ko mogu da vidim, ovaj razgovor izgleda nije snimljen od
9 početka, jer teško je da je neko počeo priču "90 litara, 100 litara". Ali
10 pretpostavljam da se radi o nekom transportu koji je, prema ovim podacima, morao
11 ići preko Višegrada, Dobruna, Kotromana i dalje za Užice. Znači, to je sasvim
12 drugi pravac u odnosu na pravac Vlasenica-Zvornik. O čemu se radi - ja stvarno
13 ne znam.

14 P: Hvala. Gospodine Pandureviću, sada ćemo da m... sada sam hteo da
15 pređemo na, opet, jedan deo vašeg svedočenja koji se tiče drugog presretnutog
16 razgovora koji je obavljen 22.09.1995. godine. Kasnije ću Vam ga... Samo jedan
17 trenutak. 22.09.1995. godine u 18.44h.

18 G. ŽIVANOVIĆ: To je tužiočev dokaz 2391.

19 2319 - izvinjavam se. Možemo da pogledamo, ja mislim da je verzija "D"
20 na B/C/S-u najčitljivija, a verzija "A" u... na engleskom.

21 [simultani prevod] Ne, u pitanju je 2319 /u engleskom transkriptu:
22 "2391"/. [na B/H/S-u] U bici... B/C/S verziji to je... to je D2... 2391 "D".

23 Možemo li pogledati na dnu dokumenta samo? Da, on počinje... u B/C/S
24 verziji počinje na samom dnu dokumenta a nastavlja se kasnije.

25

26

27

28

29

30

1 Vi se sećate, verovatno, ovog razgovora, ali, da se podsetimo, to je
2 22.09.1995. godine, u vreme 18.44h. Ja bih molio da pređemo na sledeću stranicu
3 u B/C/S verziji. Mislim da nema potrebe da Vam čitam ceo razgovor jel je i
4 pročitana već jedanputa na zapisniku. Ali možemo li konstatovati da osoba koja je
5 označena kao "P" - kao "Popović" - se raspituje da li je stiglo gorivo. I sad,
6 pita za Trbića i tako dalje, i kaže - to je u trećem redu odozdo, pod slovom
7 "P":

8 "...hajde, molim te, ustanovi da li je došlo, da li je stiglo. Nazoveš
9 pumpu."

10 Dakle, je li možemo konstatovati da se on raspituje o tome da li je
11 stiglo nekakvo gorivo na pumpu?

12 O: Da, raspituje se.

13 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bi' vas sad... sad zamolio da pogledamo re...redovni
14 borbeni izveštaj od 22.09.1995. godine. To je 7D676.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Kako bi sve bilo jasno u zapisniku, da
16 li bismo mogli da razjasnimo za koga se misli da je "on"? Jer iz zapisnika to
17 nije jasno, a mislim da bi trebalo da bude jasno o kome je reč.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, da Vas podsetim
19 da je verzija na B/H/S-u pod pečatom, tako da se ne može emitovati u javnosti.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Meni nije poznato da je pod pečatom.
21 Ovaj prethodni dokument je pod pečatom.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sve je u redu, nije emitovano. Bez
23 brige. Samo Vam skrećem pažnju na to.

24 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da razjasnim? Dobro.

25

26

27

28

29

30

1 P: [na B/H/S-u] Da li možete da vidite iz ove... ovog presretnutog
2 razgovora ko je taj učesnik koji je označen sa "P"?
3 O: Izvesni Popović i Nidžo izvesni.
4 P: A oprostite, to "izvesni Popović" ja mislim da u zaglavlju razgovora
5 tačno piše ko je taj izvesni Popović. Ako se ne sećate, nema...
6 O: Pa, nemam sad taj razgovor -
7 P: ... važno. Dobro. Ja mislim da je to dovoljno. Ja bi' Vas molio da
8 pogleda... Da, evo stoji...
9 O: Jeste, pot...potpukovnik Popović.
10 P: ... i Mihalić.
11 G. ŽIVANOVIĆ: Možemo li sada preći na ovaj dokument 7D676?
12 P: Ako pogledamo ovaj redovni borbeni izveštaj, a... dakle, samo bih molio
13 da pogledamo dno tog izveštaja, sâm kraj. Da li možemo B/C/S verziju samo malo
14 da spustimo niže? Mislim da možemo da vidimo da je taj izveštaj poslat negde u
15 16.00 sati i ne znam kol'ko je ovo minuta, ako možete da procenite. I mislim...
16 /nečujno/ /prevod engleskog transkripta: "da mi možete pomoći sa time"/. Da l'
17 se slažete sa tim?
18 O: Slažem.
19 P: Možemo konstatovati da je to bilo dva sata pre onog razgovora? Dva i
20 po sata pre onog razgovora koji je malopre bio na ekranu, i za koji smo rekli da
21 je u 18.44h.
22 O: Da.
23 P: Možemo sada da pogledamo tačku 6 ovog izveštaja? U B/C/S verziji,
24 samo ako možete malo da je smanjite, jer mislim da -
25 Ovo je ona uobičajena klauzula o utrošku goriva i ostalih stvari za taj
26 dan, i kaže se da je o... dizel gorivo utrošeno 397 litara. Međutim, ja bi' Vas
27 molio da pogledate tačku 8, stoji ovako:
28 "Zahtevi: Tražimo da nam odobrite naftu za četiri teretna kamiona koji
29
30

1 će da prevezu ljudstvo za smenu u rejonu Kačar-Špiljanske Stene, u zagradi (zona
2 odbrane 2. romanijske pešadijske brigade). Istim vozilima će se vratiti jedinice
3 iz sastava Bratunačke brigade."

4 Gospodine Pandureviću, ja sam primetio da samo u ovom borbenom izveštaju
5 od svih /?koje/ smo do sada gledali je precizirano za šta se traži povećana
6 količina goriva. Inače je svuda rečeno po... da se s... da se sve potrebe traže po
7 a... u zahtevima komande... organa komande, čini mi se. A možemo da pogledamo neki...
8 pogledaćemo sledeći, recimo, izveštaj pa ćemo videti šta je.

9 Da li Vi znate možda, iz kojih razloga je u ovom jedino izveštaju
10 napisano tačno zbog čega se gorivo traži?

11 O: Objasniću Vam kakva je praksa bila, kada je reč o ovome pod tačkom 8.
12 Ukoliko bi brigada izvršavala zadatke po naređenju korpusa, van svoje zone
13 odbrane, mi bismo nastojali po toj osnovi dobiti dodatno gorivo, da ne bi
14 trošili svoje vlastito, za poslove u tuđim zonama. To je upravo jedan od takvih
15 slučajeva i nije jedini. Bilo ih je više.

16 A ako hoćete, dovest ću u vezu ovu tačku 8, sa onim presretnutim
17 razgovorom, onda mogu i o tome govoriti.

18 P: Samo izvolite.

19 O: Onda je to jedno novo saznanje za mene -

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Prevodioci Vas ovog puta
21 uopšte nisu čuli gospodine.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se.
2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Budite ljubazni pa ponovite ono što ste
3 rekli. Ako je bilo pitanje, ponovite ga.
4 G. ŽIVANOVIĆ:
5 P: Samo izvolite, to sam rekao.
6 O: Da, nastaviću. Ovo je za mene jedno novo saznanje da se ljudi -
7 ukoliko su ova dvojica u razgovoru, ljudi iz organa bezbednosti na koje mislimo
8 - da se pored ovde dobro opisanih poslova delokruga i zadataka njihovog rada,
9 bave i logistikom i operativnim poslovima, popunom gorivom, smenom jedinica,
10 prevozom jedinica, itd., onda bi trebalo pravilo službe dopuniti i izmeniti.
11 P: A s... je l' Vi niste shvatili da s... bi se takav razgovor mogao,
12 eventualno, odnositi na sprečavanje krađe goriva?
13 O: Pa, rat je trajô četiri godine, a ovo je druga varijanta o kojoj
14 govorimo, o mogućoj krađi goriva. Možda su to jedini pokušaji. Ovde o nikakvoj
15 krađi nije reč, i ova tačka sa organima bezbednosti apsolutno nikakve veze nema.
16 P: Vi ste u to vreme bili odsutni?
17 O: Jesam.
18 P: Al' ste bili jako dobro informisani da se nije radilo o krađi.
19 O: Pa, sad mi Vi objasnite kako Vi znate da se radilo o krađi.
20 P: Ja govorim da se radilo o sumnji.
21 O: Odakle sumnja?
22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, prevodioci ponovo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nisu čuli Vaše reči.

2 Takođe, govorite uglas sa svedokom. Budite ljubazni pa napravite pauzu
3 između pitanja i odgovora, i nastojte da govorite u mikrofona.

4 Gospodine McCloskey, izvolite.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Čini mi se da strane u postupku
6 pretpostavljaju, mada to nije izričito navedeno u pitanju, ko su ovi ljudi. Već
7 smo identifikovali potpukovnika Popovića, ali tu se takođe pominje određeni Neđo
8 Mihajlović. Dakle, ako tu postoji još neko drugi, onda bi trebalo da kažemo ko
9 je to. U protivnom, nagađamo o čemu je reč i ko su ti ljudi.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, izvolite.

11 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Pa, to može da uradi gospodin McCloskey
12 u svom unakrsnom ispitivanju.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, nastavite. Ali molim Vas da ne
14 govorite uglas, to važi i za Vas i za gospodina Pandurevića. I najstojte da
15 govorite u mikrofona koji, uostalom, trenutno nije čak ni uključen.

16 G. ŽIVANOVIĆ:

17 P: Dakle, ono što nije prevedeno, rekao sam da se radi o sumnji.

18 O: Da, gospodine Živanoviću. I ja bi' Vas istovremeno zamolio, kad
19 vidite da ja čekam, ne treba mi dodatno pojašnjenje pitanja, nego čekam prevod,
20 pa da se ne bi vrtili u krugu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A na ovo Vaše pitanje, ja sam pitao Vas odakle ta sumnja?

2 P: Je l' možemo mi da konstatujemo, odnosno, da l' se sećate da je
3 postojô jedan dokument o prijemu 5.000 litara goriva, 14. septembra 1995.
4 godine?

5 O: Da.

6 P: Je l' znate kako je to gorivo utrošeno?

7 O: Ne znam.

8 G. ŽIVANOVIĆ: Je l' možemo da pogledamo 668, 7D668, pardon? Ovo je... ja
9 se izvinjavam - 669. 7D669, ovo je od 14. septembra. Međutim, od 15-og
10 /nerazgovijetno/. Ovde, normalno, možemo da se zadržimo samo da konstatujemo da
11 je ovde normalna potrošnja goriva i da pogledamo tačku 8, o kojoj sam Vam
12 govorio malopre.

13 To je na trećoj strani tog dokumenta u B/C/S verziji. Tačka 8, samo ako
14 možete da spustite malo. [simultani prevod] Sledeću stranicu, molim. Mislim da
15 je reč o trećoj stranici dokumenta u verziji na B/H/S-u.

16 [na B/H/S-u] Tačka 8 je a... da l' se slažete sa tim da je tačka 8 inače,
17 u svim ovim redovnim borbenim ize...izveštajima na isti način formulisana -
18 zahtevi... po zahtevima organa komande, sa izuzetkom ono... koga...koga sam Vam
19 prethodno pokazao 22.09?

20 O: Da. Ova se tačka često ovako formulisala, a ponekad tih zahteva nije
21 ni bilo od strane organa komande.

22 G. ŽIVANOVIĆ: Sad možemo da pogledamo 7D669. [simultani prevod] Ako
23 možemo da se vratimo na prvu stranicu, molim.

24 P: [na B/H/S-u] Je l' možemo sada da pogledamo utrošak goriva za ovaj
25 dan, 15.09? "Utrošak D2 - 6.702 litra", ja mislim da je 6.702 litra.

26 Četrn'estog je došlo 5.000; je l' tako?

27 O: /.../ Ja mogu da Vam verujem, ne znam o kom dokumentu govorite. Ja znam

28
29
30

1 za jedan dokumenat od 14-og u kom se pominje 5 tona goriva, i to ne Zvorničkoj
2 brigadi, nego za strogo određenu namenu i od komandanta Glavnog štaba - ako na
3 to mislite.

4 P: Je li to gorivo koje inače nije ni došlo u Zvorničku brigadu?

5 O: Ne znam gde je došlo.

6 P: Ovde stoji da je ovog dana - znači, 15. septembra, dan posle pošto je
7 5.000 litara goriva došlo gde Vi ne znate gde - utrošeno 6.702... dva litra. Je se
8 slažete sa tim?

9 O: Da. Ja vidim da ovde tako piše.

10 P: Ja ću Vam reći, inače, kako je napisano i zbog čega je ovo gorivo,
11 ovaj, utrošeno u ovako velikoj količini. I Vi znate zbog čega.

12 O: Objasnite mi.

13 P: Ja hoću, ako ne znate. Ako... ako znate, onda Vi nama objasnite.

14 O: Ja mogu da pretpostavljam.

15 P: Naime, brigada je išla... jedan deo brigade je išao u zonu 2. krajiškog
16 korpusa, i jedna velika količina goriva je bila potrebna za tu namenu. Mislim da
17 ćete to videti u prednjem delu ovog izveštaja, odnosno u sledećem, eventualno,
18 borbenom izveštaju ako ga pogledamo.

19 Međutim, vidite, ovako velika količina goriva... utroška goriva koja je
20 došla posle onih 5.000 litara o kojima smo govorili, da li rađa sumnju da se
21 takvo gorivo može zloupotrebljavati, kada se potroši ovako velika količina -
22 6.702 litra?

23 O: Pa, ako Vi sad aludirate na onih 5 tona i povezujete ih sa ovih
24
25
26
27
28
29
30

1 6.702, i govorite o zloupotrebi, onda je ove neko još na svoju štetu 1.702 litra
2 utrošio. A mislim da ste dobro objasnili da je ovo gorivo utrošeno, verovatno,
3 za popunu ovih jedinica koje su otišle u Krajinu, jer pored goriva vidite velike
4 količine municije, a u 1. tački nema b...borbenih aktivnosti i u 2. tački ovog
5 izveštaja.

6 G. ŽIVANOVIĆ: Evo, možemo pogledati sledeći borbeni izveštaj, to je 600...
7 7D670, ja mislim da je.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dokument je pod pečatom, gospodine
9 Živanoviću.

10 G. ŽIVANOVIĆ: Ja se izvinjavam, samo da pogledam da l' to ovde stoji
11 uopšte u ovom izveštaju. Ili sam ja pogrešno pogledô.

12 Međutim -

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da razgovara sâm sa sobom,
14 ustvari, tako da ne morate da reagujete.

15 G. ŽIVANOVIĆ:

16 P: Ovaj, ja mislim da je to u prethodnom izveštaju, ali ovde se vidi i
17 iz ovog... i iz ovog... i iz ovih vanrednih događaja da je u zoni odgovornosti 2.
18 krajiškog korpusa bilo žrtava, što na jedan način ukazuje da je tad tamo bila
19 Zvornička brigada. Može da se desi da to piše u prethodnom izveštaju ili u onom
20 pre toga. Ja mogu da pogledam pa da Vam kažem. Međutim, opet ćete videti da je i
21 sada utrošeno 1.930 litara goriva i ovoga dana.

22 O: Da, jeste. Piše tako.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prevodioci, gospodine Živanoviću, nisu
24 čuli koji ste broj naveli.

25

26

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ:
2 P: Dakle, i ovde može da se vidi da je utrošeno 1.930 litara goriva toga
3 dana.
4 O: Jeste. Piše tako.
5 P: Recite mi, gospodine Pandureviću, da li Vi vidite da je... iz nekog
6 razloga, da su organi bezbednosti motrili na ovo gorivo nastojeći da spreče
7 velike zloupotrebe kakva se desila, recimo, 16. jula sa onih 500 litara.
8 O: Ja ne vidim to o čemu Vi pričate.
9 P: Tako ne piše. To je tačno.
10 O: Da, ne piše, a ja i ne razumem o čemu Vi pričate.
11 P: Ne razumete u... u... ovo što Vas pitam za opasnost od krađe kada se
12 isporučuje veća količina goriva? Je l' to Vam nije jasno, il'?
13 O: Ma, uopšte ta konstrukcija krađe goriva i ostalo, ne mogu da je
14 smestim u moj mentalni sklop.
15 P: To Vas potpuno razumem. Sad ću Vas zamoliti da pogle... da se vratimo
16 na ono gde smo stali, znači, sa ovim... ovom tačkom 8, zahteva. Videli ste da je
17 on specifično formulisan, da je tačno traženo da se kaže zbog čega se nafta
18 koristi.
19 Jel, iz ovoga mogu da vidim da - s obzirom da je tačka 8 potpuno
20 drugačije formulisana, precizno određena za šta se nafta koristi, odnosno za šta
21 nafta treba da se koristi - je potpuno različit od svih drugih redovnih borbenih
22 izveštaja. Da li se slažete sa tim?
23 O: Slažem se. O onome... u onoj tački se pominje i to da će kamioni
24
25
26
27
28
29
30

1 Zvorničke brigade vratiti vojnike iz Bratunačke brigade. To znači da ih moraju
2 voziti u Bratunac, a ne u Zvornik. Pa, da ne bi trošili svoje vlastito gorivo za
3 tuđe poslove, mi zato tražimo to gorivo da nam se izda i odobri.

4 P: Vi u to vreme niste bili tu?

5 O: Nisam.

6 P: Ali opet, jako dobro znate šta se dešava s gorivom.

7 O: Ja sam u onoj... ja sam u onoj tački 8, izveštaja - ne znam od kog
8 datuma - pročitao da je upućen zahtev da se dostavi gorivo. A verovatno je smena
9 trebala biti sledeći dan. I ako između redova Vi čitate da je moguće reč o nekoj
10 krađi, to Vi onda imate drugu moć zapažanja u odnosu na mene. Ja se stvarno
11 izvinjavam.

12 P: A da li Vi možete da mi kažete sada, da li Vi ovaj razgovor, o kome
13 je ovde bilo reči, povezujete sa gorivom od 14. septembra ili sa ovim gorivom od
14 22. septembra?

15 O: Ako baš insistirate, u onom razgovoru se pominje i gospodin Trbić.
16 Pa, ako pogledamo onu naredbu od 14-og koju je poslô general Mladić, i shodno
17 instrukciji o rukovođenju bezbednosno-obaveštajnim organima u VRS - tačka 5, gde
18 kaže da komandant Glavnog štaba, odnosno načelnik sektora za obaveštajno-
19 bezbednosne poslove, može organe bezbednosti slati na posebne zadatke. Pa je u
20 tom naređenju general Mladić zadužio Trbića za jedan takav zadatak. A zadatak

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mu je bio da vodi računa otih 5 tona goriva, da vodi evidenciju njihovog
2 utroška. E, da li je tu krađe bilo - to stvarno ne znam.

3 P: A da li Vi verujete da naređenje generala Mladića od 14. septembra
4 nije izvršeno do 22-og?

5 O: Ne verujem ni jedno ni drugo. Ja ne znam kad je početo, kad je
6 završeno, ni ko iz... ni ko je izvodio te inženjerske radove, ni gde.

7 P: A samo na osnovu imena Trbićevog, pošto se pominje u ovom razgovoru,
8 Vi ga povezujete sa gorivom od 14. septembra?

9 O: Pitali ste me kakvo je moje mišljenje o tome, i ja sam rekao da taj
10 razgovor mogu na takav način posmatrat'. Ne smatram da je moje zaključivanje
11 tačno. Iako je logično, ne mora biti tačno.

12 P: Recite mi, molim Vas, da li Vi vidite ikakvu a... ikaka... ikakav a...
13 ikakvu vezu između ovog razgovora o kome smo raz... govorili, koji je, dakle,
14 presretnut 22. septembra u 18.44h, i ovog zahteva koji je poslat samo dva i po
15 sata ranije. Da li vidite nekakvu vezu u tome... u onom pitanju da li je gorivo
16 stiglo?

17 O: Ne, ne vidim. Ako se vratite na onaj razgovor, možete videti da su
18 radovi bili u toku, pa je izgleda nestalo goriva, pa ovaj pita da li je stiglo
19 još u međuvremenu. A onaj ko odgovara kaže da ne zna, to radi Trbić.

20 P: A na koje radove mislite, oprostite?

21 O: Ne znam. Oni... oni govore o nekim radovima. Ja... ja ne znam o kojim.

22 P: A ko kaže da je nestalo goriva? Ja nisam video, mislim, u ovom -

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, već drugi put
2 prevodioci nisu čuli Vaše pitanje, a nismo ni mi. Hoću da kažem, morate malo
3 više da sarađujete. Problem je u tome što ste Vi, praktično, jedini koji
4 zaboravlja na mikrofonski i govorite u drugom smeru. Hoću da kažem, ne postoji
5 razlog za tako nešto, jer mislim da gospodin Pandurević i mikrofonski se nalaze na
6 istoj liniji. Mikrofonski je na istoj liniji između Vas i gospodina Pandurevića.
7 Tako da, ako budete govorili u mikrofonski, mnogo ćete nam pomoći.

8 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Hvala časni Sude.

9 P: [na B/H/S-u] Gospodine Pandureviću, jeste Vi videli u onom razgovoru
10 koji je citiran, znači od 22. septembra 1995. godine, da li ste Vi videli da se
11 igde pominje da je nekome nestalo gorivo? Ako hoćete da se vratimo na taj
12 razgovor, to je 2391.

13 O: Da. Dajte nam taj razgovor.

14 P: /nerazgovijetno/ ... 91... 2391. P... ja mislim da se ovde b... aha, a da. Ja
15 mislim da u B/C/S verziji možemo odmah da pređemo na drugu stranu, jel na prvoj
16 strani je samo početak. Al' pogledajte za svaki slučaj da nešto nije propušteno.
17 [simultani prevod] Možete li da spustite, molim Vas, u verziji na B/H/S-u?

18 O: Je li mogu?

19 P: Može, može.

20 O: Pogledajte ovaj deo, gde ovaj "M" kaže:

21 "M: Nisam u toku toga, jebem mu."

22 A "P" kaže: "Pa, zna li Trbić? Je li tu negde on?"

23 M: On je otišao.

24 P: Radi ono, je li?" - znači, radi nešto.

25 "M" kaže: "Pa, radi. Ali čini mi se da reče da danas slabo će šta

26

27

28

29

30

1 raditi se." Znači, radovi su tog dana ili će (...) staju ili će stati. E,
2 verovatno zbog goriva staju i zato pita da li je stiglo gorivo.

3 P: Oprostite, molim Vas. Ja kol'ko znam, Trbić je radio neke druge
4 poslove. Ovaj, zašto Vi zaključujete da se ovi poslovi odnose na bilo kakvo
5 gorivo i bilo kakve poslove vezane sa gorivom?

6 O: Pa, učesnici u razgovoru povezuju Trbićev rad sa gorivom. Očito da
7 njegov rad zavisi od goriva.

8 P: A gde je to Vama očigledno da njegov rad zavisi od goriva?

9 O: U ovom razgovoru.

10 P: Izvin'te, u ovom razgovoru, da li se čovek po imenu... sa ovim slovom
11 "P" - Popović, da li se raspituje za Trbića ili za gorivo?

12 O: Raspituje se da li Trbić zna, da li je on tu negde.

13 P: Ne. Šta prvo traži? Koga prvo traži, da li Trbića ili gorivo?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću i gospodine
15 Pandureviću, izazvali ste mnogo muke među prevodiocima koji nisu mogli da Vas
16 prate, jer su Vam se replike preklopile, tako da moramo da se vratimo. Odakle da
17 počnemo? Da li od reda 7 na strani 22? Da pročitam:

18 "Izvinite..." to je Vaše pitanje "...ali osoba obeležena kao 'P' - Popović,
19 da li on pita za Trbića ili pita za gorivo"?

20 A sad, Vaš odgovor, gospodine Pandureviću, molim Vas.

21 SVJEDOK: U ovome razgovoru vidimo da "P" je dobio Nidžu i njega pita da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 li je stiglo gorivo, a Nidžo ne zna. A onda, "P" pita da li zna Trbić? I onda se
2 dalje pominje da su s... da je Trbić radio, ali da će slabo šta raditi toga dana.
3 Verovatno da ovaj "P" je znao šta Trbić radi i da mu je poslô gorivo možda, i
4 pita da li je stiglo.

5 G. ŽIVANOVIĆ:

6 P: Oprostite, je li on slao gorivo Trbiću ili brigadi? Je li to... to
7 gorivo dolazilo za brigadu ili za Trbića?

8 O: Da je ovaj razgovor vođen između pomoćnika za pozadinu Drinskog
9 korpusa i pomoćnika za pozadinu Zvorničke brigade, ja bi razumeo da se gorivo
10 tiče logističkih poslova i redovnih zadataka brigade jer, u toku moje karijere i
11 rada u ratu, nikad nisam dobio gorivo za potrebe brigade linijom bezbednosti.

12 P: A je l' ovo gorivo poslato linijom bezbednosti?

13 O: Da narodski kažem, ova dvojica ljudi jure neko gorivo - ne znaju gde
14 je, a treba im.

15 P: Možda oni hoće da ga ukradu?

16 O: Ja ne bi' išô toliko daleko, ne bi' ih optuživô za to.

17 P: Baš Vam hvala. U svakom slučaju, Vi iz ovoga razgovora ne možete
18 zaključiti, niti Vam uopšte dolaze takve ideje i takva pomisao, da je ovaj
19 razgovor vođen u vezi obraćanja pažnje, odnosno kontrole goriva koje treba da
20 stigne po ovom zahtevu od 22. septembra. Da li sam u pravu?

21 O: Pa, i nisu im baš neke metode kontraobaveštajnog rada na ovakav
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 način.

2 P: Gospodine Pandureviću, ja Vas do sad nisam pitao za metode
3 kontraobaveštajnog rada, zato što ste rekli da ste... da Vi te propise ne znate.
4 Ali pošto vidim da već ste vrlo dobro verzirani u tome, recite mi, molim Vas, da
5 li je, ovaj... jedan od zadataka organa bezbednosti zaštita od subverzivne
6 aktivnosti, odnosno od skrivene neprijateljske delatnosti unutar Vojske
7 Republike Srpske.

8 O: Jeste. To se je nekad u SFRJ zvalo "unutrašnji neprijatelj".

9 P: Znači, Vi ste znali te propise koji su regulisali rad organa
10 bezbednosti u vezi unutrašnjeg neprijatelja? Oni su slični, znači?

11 O: Da.

12 P: Ja sam, inače, Vas razumeo da, kad ste svedočili, da ste nam rekli
13 da, kad ste došli u brigadu, da uopšte te propise niste znali i da niste znali
14 kako se upotrebljavaju organi bezbednosti, odnosno čemu služe? Je l' možete da
15 me korigujete, da l' sam u pravu bio?

16 O: Baš tolika neznalica nisam bio.

17 P: A recite mi, po tom Vašem shvatanju unutrašnjeg neprijatelja, da li
18 je neko ko podriva vojsku krađama velikih količina benzina koje, odnosno goriva
19 koje je neophodno u toku rata, da li se može smatrati unutrašnjim neprijateljem.
20 Kako Vi to shvatate?

21 O: Ne. On je lopov obični.

22 P: I ako ima takve pozicije u vojsci, recimo, da može uzimati velike
23 količine goriva, ako je sakriven iza nekog čina, funkcije, on je i dalje običan
24 lopov. Je l' tako?

25 O: Ne. Unutrašnji neprijatelj je nešto drugo bio u komunističko vreme, a

26

27

28

29

30

1 to su bili svi protivnici socijalističkog samoupravnog uređenja. I tamo gde ih
2 nije bilo, trebalo ih je napraviti.

3 P: A kako je u Republici Srpskoj bilo?

4 O: Nije postojala kategorija unutrašnjeg neprijatelja.

5 P: A subverzivnih delatnosti?

6 O: Subverzivna delatnost je planska i organizovana aktivnost pojedinaca
7 ili grupa unutar jedinica VRS, sa ciljem slabljenja borbene gotovosti jedinica.
8 Može se izvoditi na raznorazne načine.

9 P: I ako neka grupa uzima ono gorivo - koje je tako neophodno, to smo
10 već konstatovali - i na taj način slabi borbenu sposobnost jedinica Vojske
11 Republike Srpske, da li je to subverzivna aktivnost po Vama?

12 O: Može da bude, a i ne mora uvek.

13 P: Ako može da bude, da li je u nadležnosti organa bezbednosti?

14 O: Dužni su da prate i da sprečavaju eventualne takve aktivnosti.

15 P: Hvala Vam.

16 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da li bismo sada mogli da imamo pauzu,
17 gospodine predsjedavajući? Konsultovao bih se sa klijentom, a mislim da je sada
18 i vreme za pauzu.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu od 25 minuta.
20 Hvala. Koliko mislite da će Vam još vremena trebati?

21 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Konsultovaću svog klijenta, pa ću Vam
22 reći posle pauze.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Sada ćemo napraviti pauzu od 25
24 minuta.

25 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molimo ustanite.

26 ... Početak pauze u 15.35h

27

28

29

30

1 ... Sjednica nastavljena u 16.05h

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sestí.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću.

4 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Skoro sam završio, ali treba mi još
5 samo pet minuta.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dozvoljavamo Vam četiri minuta. Molim,
7 nastavite. Bilo je tri sata umesto dva. Prema tome, nastavite i molim završite.

8 G. ŽIVANOVIĆ:

9 P: Generale, možete li da pogledate, samo još jedanputa nalog... ov...ovaj,
10 dokaz 302 - to je onaj putni radni list o kome ste svedočili. I samo, je l'
11 možete da mi kažete, ovaj, ko inače otvara ove putne radne liste?

12 O: Organ saobraćajne službe.

13 P: To važi i za ovaj list?

14 O: Za sve. Čak i obrazac ovaj je uradila saobraćajna služba

15 P: I hoćete mi reći sada - samo pogledajte dno ovog dokumenta, tu je
16 potpis neke osobe - je l' možete da mi kažete šta znači potpis te osobe? Šta
17 ustvari... kakav značaj ona ima?

18 O: Vidite, ovde imate broj 1 i broj 2. Na broju 2 je potpis saobraćajnog
19 organa, starešine iz saobraćajnog organa. Ovde je konkretno potpisô Pantić, što
20 znači da je on lice koje je odgovorno za izdavanje putnog radnog lista.

21 A na broju 1 bi trebô da bude potpis starešine jedinice u kojoj se
22 koristi putni radni list.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I samo još jedno pitanje. U vrhu ovog putnog naloga se nalazi pečat
2 /nečujno/ jer se tu stavljaju obično pečati brigade, prilikom otvaranja lista?

3 O: Ovde stoji pečat vojne pošte, i ja sad nisam siguran da li je tu
4 neophodan pečat ili se samo stavlja pečat na kraju.

5 P: Samo još posljednje pitanje. Recite mi, ovi putni radni listovi se ne
6 otvaraju za privatna vozila, odnosno za vozila u vlasništvu, recimo, nekih
7 fizičkih lica ili nekih drugih koja se ne koriste za službene potrebe.

8 O: Ukoliko je neko zahtevô od saobraćajne službe, odnosno tehničke
9 službe, da izda gorivo, oni da bi imali potvrdu i dokaz za šta su izdali gorivo,
10 u koju svrhu, oni moraju da otvore putni radni list i da upišu onoliku količinu
11 goriva koju su izdali.

12 P: I ovde u dnu stoji 270 litara - ako možete da vidite - da toliko
13 sledi po normi i da je toliko stvarno utrošeno.

14 O: To je svega koliko je goriva izdato, sleduje po normi i stvarno
15 utrošeno. Ovo je malo više od stroge preciznosti za ovakvu vrstu mašine koja
16 radi na motor-čas je vrlo teško bilo da se to sve uklopi.

17 [govornici govore istovremeno]

18 Al'... al' ja verujem da je ova mašina - izvinjavam se - došla sa
19 određenom količinom goriva u Zvorničku brigadu i onda joj je dodato još 60
20 litara 15.07. Posle radova ili pre - ne znam.

21 P: Ta mašina je došla iz preduzeća, čini mi se da se zove "Birač
22 holding"?

23 O: Jeste. Upravo onako kako sam svedočio u glavnom ispitivanju, kako je
24
25
26
27
28
29
30

1 Jokić prenio Obrenoviću na koji način su uzete mašine.

2 P: I iz "Birač holdinga" je ta mašina došla sa gorivom? To hoćete -

3 O: Pa, nije mogla doći, verovatno, na guranje. Valjda je imala goriva
4 nešto.

5 P: A nešto goriva?

6 G. ŽIVANOVIĆ: Ništa, hvala Vam. Ja nema daljih pitanja.

7 SVJEDOK: Hvala i Vama.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Živanoviću. Gospodine
9 Ostojiću, izvolite.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

11 Unakrsno ispituje g. Ostojić:

12 [Branilac ispituje putem prevodioca]

13 P: Dobar dan, gospodine Pandureviću.

14 O: Dobar dan, gospodine Ostojić.

15 P: Kao što znate, ja se zovem John Ostojić, ovde sam sa gospodinom
16 Predragom Nikolićem i zastupamo Ljubišu Bearu u ovom predmetu.

17 Gospodine, ranije na početku Vašeg svedočenja Vaš advokat i,
18 pretpostavljam, i Vi ste tražili od nas da Vam iznesemo šta mi tvrdimo. A ja Vam
19 moram reći da ne verujem, uz sve dužno poštovanje, da Vam ne verujem po nekoliko
20 pitanja. Ja mislim da ste Vi svedočili na takav način da je to jedna *post-facto*
21 konstrukcija kako biste stvorili odbranu, jednu neuspešnu odbranu koju je
22 koristio tim Odbrane gospodina Krstića, kao i timovi Odbrane Blagojevića i
23 Jokića. I mislim da Vas uopšte ne iznenađuje naš stav. Da li je to tačno?

24 O: Ja bi' Vas prvo zamolio da malo tiše govorite, jer ste mi preblizu i
25 meša mi se Vaš glas i glas prevodioca. Pa, vrlo teško mogu da pratim i jedno i

26

27

28

29

30

1 drugo. A što se tiče da l' me izn...iznenaduje tak'a Vaša pozicija ili ne, prateći
2 tók ovog suđenja i znajući Vaš stav, ne iznenaduje me uopšte.

3 P: U redu. Gospodine Pandureviću, pokušaću da govorim tiše.

4 Nemam nameru da vičem na Vas, ali jesmo blizu jedan drugoga. Samo sam
5 želeo da Vam kažem da se ne slažem oko nekoliko pitanja, tako da nije nikakvo
6 iznenađenje da želim da naglasim nekoliko tih tema i da o njima raspravimo u
7 sledećih nekoliko dana.

8 Na primer, ovo nije isključiv spisak, ali ne slažem se sa Vašom
9 pozicijom ili teorijom o odsustvu komandanta i višeg oficira - što ste
10 pokrenuli. Ne slažem se ni sa zonom odbrane, za razliku od zone odgovornosti. Ne
11 slažem se ni sa temom ratnih zarobljenika i pitanja da li su to "moji ratni
12 zarobljenici" ili zarobljenici Glavnog štaba. Ne slažem se ni sa sadržajem
13 navodnog razgovora koji ste imali sa gospodinom Obrenovićem 16., 17 i 18. jula
14 1995.

15 Osim toga, ne slažem se sa Vama ni oko razloga koje ste nam dali u vezi
16 sa otvaranjem koridora, a i oko nekih manjih pitanja. Ne slažem se sa Vama oko
17 pitanja koje ste pokrenuli u vezi sa bratstvom i jedinstvom, kao i vašom službom
18 u Sloveniji.

19 I ako bih mogao prvo da počnem. Kao što ste primetili, ja uvek volim da
20 dâm vremenski okvir određenih događaja. Pa, da li biste na početku mogli da nam
21 kažete, kada ste se prvi put pripremili da ponovo pregledate ili da ponovo
22 ispričate svoje delatnosti u julu 1995. godine?

23 O: Ja se nadam, gospodine Ostojiću, da se slažete sa mojim imenom i
24
25
26
27
28
29
30

1 prezimenom, ako sa ni... ni su čim drugim. Ja sam učesnik ovih događaja i ja se
2 dosta tih događaja sećam, i bez dokumentacije koju sam prvi put posle događaja
3 video ovde u Hagu. Kao što sam ranije rekao, moja je odluka bila da svedočim u
4 ovome predmetu, od samog dana kad sam video optužnicu. Ja sam mojim advokatima i
5 mom timu Odbrane još više od pre dve godine ispričao činjenice koje znam i koje
6 sam izneo ovde u glavnom ispitivanju, a na njima je bilo da im stave advokatsku
7 tîgu i da ih stave u određene paragrafe. I ja se ne slažem s Vama, sa ovim š... sa
8 čim se Vi ne slažete sa mnom.

9 P: Dobro, gospodine. Da li ste ikada imali priliku da razgovarate sa
10 timom Odbrane gospodina Krstića, pre nego što je protiv Vas podignuta optužnica?

11 O: Da.

12 P: Koliko puta?

13 O: Ne znam, ne mogu Vam reći. Možda dva-tri puta, ne više.

14 P: A kada je to bilo?

15 O: U Beogradu.

16 P: Dobro, a kada?

17 O: Mislim da je suđenje bilo u toku, tako da Vam ne mogu tačno reći.

18 P: Kao što sam Vam pomenuo, pokušavam samo da utvrdim vremenski okvir.
19 Znam da ste se sastali sa Eileen Gilleece 2. oktobra 2001., a pre toga u maju
20 2001., kada je doneta presuda u predmetu *Krstić*. Da li je to tačno?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne razumem. S kim sam se u maju sastao?

2 P: U redu. Podeliću to na više pitanja, izvinjavam se. Oktobra 2001.,
3 susreli ste se sa istražiteljkom Kancelarije tužilaštva, Eileen Gilleece. Da li
4 je to tačno?

5 O: Da.

6 P: Nekoliko meseci pre toga, maja 2001. godine - što je vreme kada je
7 doneta presuda u predmetu Krstić - da li ste tada znali za to?

8 O: Ja sam znao kad je bila presuda. Sadržaj presude nisam znao.

9 P: A neposredno pre toga, čini mi se 15. aprila 2001., Vaš načelnik
10 štaba u vreme iz jula 1995, Dragan Obrenović, bio je uhapšen 15. aprila 2001.
11 Nije li to tačno?

12 O: Pa, ako imate Vi tačnu informaciju da je taj datum, ja ne sumnjam.

13 P: Hvala Vam na tom odgovoru, sada sam zabeležio te datume. Ali mene
14 zanima ono kada ste se sastali sa timom Odbrane gospodina Krstića u Beogradu,
15 kada je to bilo? Da li je to bilo 1999., pre ili posle vašeg sastanka sa
16 Draganom Obrenovićem?

17 O: Pa, ja sam rekao. Ja sam se sastao /?sa/ gospodinom Petrušićem u
18 njegovoj kancelariji dva-tri puta u toku suđenja generalu Krstiću.

19 P: Dobro. Ali pomozite mi u pogledu toga. Da li je to bilo pre ili posle
20 vašeg susreta sa Draganom Obrenovićem?

21 O: Nisam siguran. Ja mislim da je sa Draganom Obrenovićem susret bio u
22 Beogradu, posle njegove izjave koju je davô Tužilaštvu, čini mi se 2000. godine.

23 P: A timovi Obrane Blagojević i Jokić? Da li ste se ikad sastali sa
24 njima?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, nisam nikad.

2 P: A tim Odbrane Draga Obrenovića? Da li ste se ikad sastali sa njima?

3 O: Ne, nisam.

4 P: Ko je prva osoba sa kojom ste ikad razgovarali o tom navodnom
5 razgovoru i sadržaju tog razgovora od 16. jula 1995., po Vašem najboljem
6 sećanju?

7 O: Pa, tu je bilo mnogo događaja. Ja nisam izdvajô ovaj datum kao nešto
8 posebno da bi ga nekom pričao. Ja sam to ispričô mojim advokatima, rekô sam,
9 više od pre dve godine.

10 P: Da li ste i sa kim drugim razgovarali o vašim aktivnostima ili o tome
11 šta ste radili jula 1995., osim onoga što ste nam već rekli ovde? Mislim, dakle,
12 na Vaše advokate, na timove Odbrane Krstića, Obrenovića, i da li je bilo ikoga
13 drugog? Naravno, ne računam tu Vaše članove porodice.

14 O: O događajima iz 1995. godine, odnosno jula 1995. i mom angažmanu, ja
15 sam razgovarao sa mojim timom Odbrane, sa gospođicom ili gospođom Gilleece,
16 prema onom izveštaju kako smo ga ovde tumačili. Razgovarao sam u to vreme sa
17 Obrenovićem kad su ti se događaji sami odvijali, i ja nisam nikom posebno pričao
18 pojedinosti mog angažovanja u to vreme. Bili su to generalni razgovori o opštim
19 stvarima iz tog perioda.

20 P: Otprilike mesec dana pre sastanka održanog sa Tužilaštvom i gospođom
21 Gilleece, da li ste se sastali sa gospodinom Mijatovićem da govorite o svom
22 angažovanju u julu 1995? Sećate li se toga?

23 O: Ja sam gospodina Mijatovića viđao s vremena na vreme. O detaljima
24
25
26
27
28
29
30

1 nismo pričali. A ja mislim da je on posredovô jednom prilikom da uspostavi vezu
2 sa Šemsom Muminovićem, da mi dâ njegov broj telefona, da bi se ja sa njim mogô
3 čuti.

4 P: Da li ste pozvali gospodina Muminovića, 5. septembra 2001. godine,
5 kako biste razgovarali o pitanjima u vezi sa Srebrenicom, mesec dana pre nego
6 što ste se sastali sa Tužilaštvom?

7 O: Ja se sad ne sećam redosleda i toka događaja, a mislim da ovi susreti
8 sa predstavnicima Tužilaštva nemaju nikakve veze s ovim mojim prethodnim
9 razgovorom sa Šemsom Muminovićem. Mislim da sam razgovarô sa njim jedanput preko
10 mobilnog telefona, a jedanput preko stacionarnog telefona da sam njega zvao na
11 njegov kućni broj.

12 P: Zašto 2001. - zanima me to da čujem - zašto ste tada bili toliko
13 željni da razgovarate sa Šemsom Muminovićem, sa Tužilaštvom i sa timom Odbrane
14 Krstića, ako u to vreme još uvek nije ni podignuta optužnica protiv Vas?

15 O: Pa, ja sam govorio i o mojim saznanjima o tim optužnicama, i sumnjalo
16 se da postoje tajne optužnice. Ja nisam znao da li protiv mene postoji optužnica
17 ili ne, al' sam se jednostavno interesovao kako teče suđenje generalu Krstiću.
18 Nisam to pratio na medijima, jer nije bilo, a nisam nešto posebno ni čuo u
19 kontaktima s gospodinom Petrušićem. A sa gospodinom Muminovićem sam se hteo čuti
20 da ga podsetim samo na naše zajedničke sktivnosti iz toga perioda, jer se je
21 vodila tad velika, i medijska i razna druga kampanja, i meni je bilo

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 neprijatno da javno budem dovođen u vezu sa nekim događajima za koje smatram da
2 nisam odgovoran.

3 P: Da li ste ikada dobili pismo od generala Krstića dok je on bio u
4 pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija, budući da je on uputio to pismo
5 nekolicini generala, kada je reč o njegovim aktivnostima u vezi sa Srebrenicom?
6 Da li ste Vi jedan od ljudi koji su dobili takvo pismo?

7 O: Ja mislim da sam ja njemu poslao svoju knjigu *Osnovi doktrine odbrane*
8 *Republike Srpske*, i da je on meni poslô jedno pismo, nepunu jednu stranicu, u
9 kom je bila zahvalnost za tu knjigu i čisto razmena informacija lične prirode o
10 zdravlju, i ništa više van toga.

11 P: U redu. Da onda pređemo na nešto drugo. Da li ste u bilo kom trenutku
12 pročitali punovažnu presudu u predmetu *Krstić*?

13 O: Pročitô sam je ovde u Hagu, i to prvostepenu - drugostepenu nisam
14 nikad.

15 P: Pošto ste je pročitali, onda znate da se tu Vaše ime navodi u više
16 navrata, naročito u vezi sa onim događajima o kojima je bilo reči tokom glavnog
17 ispitivanja, kao i tokom čitavog trajanja ovog suđenja; zar ne?

18 O: Tačno je to. Mene tad niko nije branio u tom predmetu, i moja uloga
19 je sasvim drugačije tad posmatrana. I ja sam vidio da tu ima niz stvari koje su
20 pogrešno iznešene i zaključene, kad je u pitanju određena dokumentacija
21 Zvorničke brigade i moje aktivnosti.

22 P: Kada ste se sastali sa timom Odbrane Krstića, da li su Vam oni
23
24
25
26
27
28
29
30

1 preneli kakva je bila njihova teorija odbrane?

2 O: Ne. To su bili kratki sastanci. Čisto sam se informisao kako taj
3 proces teče, kakva je tu atmosfera, šta se tu zbiva, a o strategiji odbrane meni
4 nije ništa gos... go...govorio gospodin Petrušić.

5 P: Kažite mi kada ste prvi put saznali da Odbrana generala Krstića ima
6 nameru da prebaci odgovornost na organ bezbednosti. Kada ste prvi put za to
7 saznali?

8 O: Ja nisam saznao, uopšte, njegovu nameru da on to prebaci na organ
9 bezbednosti. U jednom nedeljnom beogradskom listu bili su delovi njegovog
10 intervjuja koji je dao Tužilaštvu, i ja sam to pročitao. I van toga, o njegovom
11 pojavljivanju i govorenju pred ovim Sudom, nisam ništa znao

12 P: Želeo bih sada preliminarno da Vam postavim nekoliko pitanja u vezi
13 sa 16. i 17. julom, odnosno razgovorima za koje se navodi da su tada vođeni sa
14 Obrenovićem i o njihovoj sadržini.

15 Ispravite me ako grešim, Vi verujete da je sadržina tog razgovora veoma
16 važna i, ustvari, od ključnog značaja za vašu odbranu. Je li to tačno?

17 O: Ne samo to, dosta toga je važno za moju odbranu, o čemu sam ja
18 govorio ovde.

19 P: Jeste, i osvrnućemo se na to tokom narednih nekoliko dana.

20 Gospodine, Vi - zar ne - niste imali nikakvog razloga da prikrivate

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sadržinu ovog razgovora sa bilo kim. Je li to tačno?

2 O: Od koga? Od koga da prikriam?

3 P: Od bilo koga da skrivate sadržinu. Recimo, od Vaših branilaca,
4 Tužilaštva, drugih ljudi sa kojima ste se sastajali. Nema nikakvog razloga da to
5 krijete, zar ne?

6 O: Ja sam to rekô svojom... svom timu Odbrane, a ni sa kim drugim o tim
7 detaljima iz tog perioda nisam govorio. To je samo jedan datum. Puno je drugih
8 datuma koji su bitni, o kojima je bilo ovde reči.

9 P: Gospodine Pandureviću, ja sam se sada usredsredio samo na te
10 konkretne razgovore, bavićemo se i drugim temama. I znam da postoje i drugi
11 materijali za koje Vi mislite da su od ključnog značaja, i preći ćemo i na to.
12 Ali stvar je u sledećem: pošto su to ključne i važne informacije koje Vi imate,
13 u vezi sa tim navodnim razgovorima sa Obrenovićem i onim što se navodi da je
14 sadržina tih razgovora, Vi biste to bilo kome obelodanili - jednostavno zato što
15 je to istina, zar ne?

16 O: Pa, da li Vi znate da sam nešto drugo obelodanio o čemu sam govorio u
17 glavnom ispitivanju i tokom ovoga svedočenja, a da nisam to?

18 P: Pa, videću mogu li to da ustanovim.

19 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Predlažem da pogledamo 2D646, molim. Svi
20 ovde zasedamo skoro već tri godine, pa smo se svi uputili u to kako teče
21 procedura, šta su pravila 92ter, 92quater, 65ter.

22 P: Gospodine, ovaj dokument koji sada vidimo pred sobom jeste Vaš
23 podnesak, sa Vašim spiskom po pravilu 65ter. Da ponovim još jednom, u pitanju je
24 2D646. I tu se, u suštini, sažima iskaz koji Vi imate nameru da date u ovom

25

26

27

28

29

30

1 predmetu. Da li ste ikada ranije videli ovaj dokument?

2 O: Jesam, video sam.

3 P: Na osnovu jučerašnjih komentara gospodina Haynesa... I samo da pogledam
4 koji to deo citiram. U pitanju je stranica 32 jučerašnjeg zapisnika, redovi od
5 19 do 20, kaže se:

6 "Sve odluke koje donosimo, moramo da donosimo zajedno sa gospodine
7 Pandurevićem, zato što mi postupamo u skladu sa uputstvima koje dobijamo."

8 Da li ste se Vi konsultovali sa njima, kada je reč o sažetku vašeg
9 iskaza i iskaza drugih svedoka?

10 O: Svakako da smo se konsultovali. Ali ako pogledate ovaj naš
11 predpretresni podnesak po 65ter, i teze koje se tiču mog svedočenja su mnogo
12 obimnije i detaljnije nego sveukupne teze koje ste Vi bili dostavili u Vašem
13 podnesku. Kol'ko se sećam, tu je bilo i određenih primedbi. Vidite da je ovde
14 bilo planirano osamnaest sati - mi smo izvodili 30. Ja jesam sa mojim advokatom
15 se konsultovô o svemu ovome, ali je gospodin Haynes - samo dozvolite - ima takav
16 pristup i metod rada da je mene uvek saslušao, uvažio je moja stručna
17 objašnjenja, prihvatio činjenice o kojima govorim, ali je on odlučio u pravnom
18 smislu kako će teći stvari.

19 P: Hvala Vam za to objašnjenje, ne tražim tu vrstu objašnjenja. Međutim,
20 ja sada gledam Vaš sažetak po pravilu 65ter.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Molio bih da pogledamo stranicu 15, to je
22 treća stranica ovog dokumenta u elektronskoj sudnici. Nije na B/H/S-u, pa mi je
23 drago što vladate engleskim jezikom.

24 Pod tačkom 3 - i dok očekujemo da se to predoči - tu se izlaže o čemu
25
26
27
28
29
30

1 óete Vi da svedočite, hronološki su izloženi datumi i neke informacije koje se
2 tiču konteksta. Vidite, u 1. tački i u 2. tački govori se o 15. julu, a onda se
3 u 3. tački govori o 16. julu. Vidite li to mesto?

4 O: Da, vidim.

5 P: A onda se ispod govori, otprilike o 16. i 17. julu.

6 Možete da pregledate ceo dokument, mada ne sumnjam da ste ga već
7 pregledali. Nigde, u sažetku po 65ter, se ne pominje da ste Vi navodno vodili
8 razgovor sa gospodinom Obrenovićem 16-og.

9 O: Ako sam Vas dobro razumeo, tvrdi... govorite da nema ovde u ovome
10 *summaryju* da nema ništa o razgovoru 16-og. Ako se to misli tačno o ovome
11 razgovoru sa... sa Draganom Obrenovićem?

12 P: I 17-og.

13 O: Da. Ovde ima samo jedan deo za 17., ne vidim sledeću stranicu.

14 P: Predočićemo sada sledeću stranicu. Na sledećoj stranici se dalje
15 govori o 17-om, a onda se ide na period od 18-og do 21-og. Ali mene zapravo
16 zanimaju ta dva razgovora koji su vođeni navodno između Vas i gospodina
17 Obrenovića 16-og i 17-og, i ja sada to sve spajam zajedno jer pokušavam da
18 spojim više stvari odjednom.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ali ako je tačno, gospodine Pandureviću, da je to nešto što ste
2 prenosili drugim ljudima i da je to nešto što nemate razloga da krijete, zbog
3 čega se onda to navodi u sažetku iskaza koji je trebalo da date tokom ovog
4 prethodnog meseca? Jer svakako, ukoliko nastavite da čitate, tu se konkretno
5 navodi da jeste vođen razgovor sa Obrenovićem 18-og. Da li Vi to vidite?

6 O: Ja sad trenutno ne vidim, sitno je ovo. Verovatno jeste, a ne znam da
7 li piše da li je vođen razgovor i... i 23-eg. I tad je vođen razgovor. Ja ne znam
8 da l' stoji ovde u *summaryju*.

9 P: Ne stoji. Ali ja sam se sada usredsredio na to da pokušam da shvatim,
10 da mi Vi objasnite zbog čega ste odlučili da ne navedete sadržinu ovog razgovora
11 koji je navodno vođen sa gospodinom Obrenovićem 16. i 17. jula, već ste se
12 odlučili da sa nama, i sa Većem i sa Tužilaštvom, podelite samo informacije o
13 sadržini razgovora koji je navodno vođen 18. jula.

14 O: Pre nego što je sačinjen ovaj podnesak po 65ter, ja sam imao sastanak
15 sa mojom timom Odbrane. Dogovorili smo listu svedoka, dogovorili smo načelni
16 sadržaj *summaryja*, i ovo je urađeno i meni je dostavljen jedan primerak.

17 Ja nisam učestvovô u pisanju ovih teza, one su napisane od strane tima
18 Odbrane. Prema tome, to smatram sastavnim delom strategije odbrane.

19 P: Pa, to mogu da shvatim kada se imaju u vidu Vaši komentari u vezi sa
20 našim timom Odbrane i našim podneskom. Ali da Vas pitam sledeće: ja kažem da Vaš
21 tim Odbrane nije znao za razgovore koje ste navodno vodili sa gospodinom

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Obrenovićem 16-og i 17-og, i zato to nije naveo. I kao što sam već rekao na
2 početku, to je nešto što ste Vi konstruisali pošto ste pogledali neke iskaze ili
3 dokaze, i onda ste ovo uklopili u svoju odbranu. Da li je to tačna tvrdnja?

4 O: Nije tačna tvrdnja i ne slažem se sa Vama. Vi ste na početku tvrdili
5 da sam imô mnoge kontakte i pre ovoga, i to u vezi Odbrane i Krstića i suđenja
6 Jokića i Blagojevića i raznih razgovora, i da sam već tad imô konstrukciju, a
7 sad tvrdite suprotno. Moj tim Odbrane je o tome svemu znao na vreme, i oni su
8 odlučili da ovakav *summary* bude kao što jeste.

9 P: Da sada pređemo na nešto drugo. Gospodine Pandureviću, Vi ste nam
10 ukratko rekli da Vi imate titulu doktora nauka. Je li to tačno?

11 O: Da, socioloških nauka.

12 P: A gde ste doktorirali?

13 O: U Istočnom Sarajevu.

14 P: Kada, moliću?

15 O: Mislim da je bilo d... t... krajem juna 1998.

16 P: Kako je glasila tema Vaše doktorske disertacije koju ste odbranili,
17 ako se ne varam, sa najvišim pohvalama?

18 O: Osnovna sociološka obeležja Vojske Republike Srpske.

19 P: Nešto ranije, tokom svog iskaza, govorili ste o bratstvu i jedinstvu
20 ili je o tome bilo reči u uvodnoj reči vašeg branioca, a onda ste nam rekli da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste na početku rata bili u Sloveniji, i čak ste pomenuli da govorite slovenački.
2 Da li je tačno da, dok ste bili u Sloveniji, da ste Vi niste asimilovali sa
3 lokalnim ljudima? Asimilovali, mislim da je jedna tehnička reč koja bi trebalo
4 da bude poznata jednom sociologu.

5 O: Pa, to su tzv. procesi kooperacije. Jedna /sic/ od procesâ
6 kooperacije jesu asimilacija i akulturacija. Ja jesam podlegô procesima
7 akulturacije - a to je prihvatanja normâ i kulture života u sredini u kojoj
8 jesam - ali se nisam asimilovô u toj meri da izgubim svoj identitet i svoje da...
9 ono što čini moje etničko poreklo.

10 P: Ja sam potražio značenje reči asimilovati i tu se kaže "usvojiti
11 kulturu ili životne običaje određene kulture ili grupe". To je nešto drugačije
12 od one definicije koju ste Vi izneli kada ste uporedili dva termina. Dok ste
13 bili u JNA u Sloveniji, Vi ste se i dalje držali svog srpskog nacionalizma. Je
14 li to tačno?

15 O: Ne znam u kom smislu mislite "srpskog nacionalizma". Ja sam bio Srbin
16 u etničkom smislu, po nacionalnosti, i tad i sad.

17 P: Postoje li određeni atributi državljanina Srbije ili osobe koja je
18 srpske nacionalnosti?

19 O: Srbin? Ne znam kakav "atribut", u kom smislu?

20 P: Navešću Vam jedan citat, pošto ste se Vi poslužili tim izrazom. Ali
21 najpre, dozvolite mi postavim temelj za svoje pitanje.

22 Sećate li se da ste dali intervju, bilo na televiziji ili u novinama,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koja se zove SRNA?

2 O: Ne, moram Vam pomoći tu. SRNA je bila novinska agencija, a postojala
3 je Srpska radio-televizija i ja jesam dao jedan intervju, odnosno razgovor je
4 jedan obavljen na toj Srpskoj radio-televiziji, negde u Zvorniku. Ne sećam se
5 tačno datuma, znam da je bilo leto.

6 P: Možda mogu da Vam osvežim pamćenje. Sećate li se da je tu bio
7 producent ili novinar po imenu Risto Đogo?

8 O: Da.

9 P: Da li se sećate kako se zvao taj program, kojim slučajem?

10 O: "Moj gost - njegova istina."

11 P: Vi ste bili gost gospodina Đoge i iznosili ste svoju istinu u tom
12 intervjuu; je li tako?

13 O: Odgovarô sam na njegova pitanja.

14 P: Vi ste nam naveli, otprilike, u koje je doba godine dât taj intervju.
15 A koje godine je to bilo, sećate li se kada ste dali taj intervju?

16 O: Moguće 1994., nisam siguran.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Da pogledamo sada to, ako možemo - 2D638.
18 Potrebna nam je stranica četiri na B/H/S-u, a strana tri u verziji na engleskom
19 ovog dokaznog predmeta.

20 P: Mislim da je to početak vašeg intervjuja, ako se ne varam. Svakako
21 možete da pogledate prvih nekoliko stranica, ukoliko to želite.

22 Recite mi da li je to taj intervju o kojem smo maločas govorili.

23 O: Ovo je verovatno transkript toga snimka.

24 P: Mi nismo imali godinu kada je vođen taj intervju, a Tužilaštvo nam
25
26
27
28
29
30

1 baš nije bilo od pomoći - nije nam saopštilo koji je datum u pitanju.

2 Gospodine, skrenuo bih Vam pažnju na sledeće dve stranice, kako bismo
3 rešili to pitanje da li ste se asimilovali sa Slovencima i kakvi su to atributi
4 nekog ko je srpske nacionalnosti.

5 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Molim stranicu pet na B/H/S-u, a i u
6 engleskoj verziji mislim da je na petoj stranici. Na B/H/S-u je u pitanju
7 poslednji pasus.

8 P: Novinar Vas tu pita: "Vi ste, naravno, naučili slovenački?", a Vi
9 odgovarate:

10 "Pa, jesam. Vrlo dobro sam govorio slovenački, uključio sam se. Nisam se
11 asimilirao, kako to kažu stručnjaci, zadržao sam sve karakteristike jednog
12 pripadnika srpskog naroda."

13 Vidite li taj deo?

14 O: Jeste, tačno. I danas bi' dao isti odgovor na ovo pitanje. Samo, da
15 Vam kažem, Vi ste jednu definiciju asimilacije naveli malopre, a jedna /sic/ od
16 oblika asimilacije jeste akulturacija. Ja sam tom procesu bio izložen - taj sam
17 proces prihvatio. A ja nisam mogô reći da sam Slovenac, jer ja sam najbolje
18 prihvaćen bio onakav kakav jesam i ono što jesam. I bio sam stalno u slovenačkoj
19 sredini među Slovencima, i na raznim političkim skupovima i stručnim sastancima,
20 sportskim druženjima, itd.

21 P: U to vreme kada ste bili tamo - mislim da je to bilo 1991. godine -
22 Vi ste bili u JNA, a Jugoslavija se u tom trenutku još uvek nije bila raspala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li ste Vi sebe smatrali državljaninom Srbije ili Jugoslovenom, s obzirom na
2 to da ste bili u JNA?

3 O: Pa, Vi kao am...američki državljanin verovatno bolje razumete
4 nacionalnost kao državljanstvo i nacionalnost u etničkom smislu. Ja mislim da su
5 izvorna državljanstva u SFRJ bila republička i jugoslovensko. Ja sam imô
6 državljanstvo Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i SFRJ. I
7 nacionalnost u etničkom smislu i nacionalnost kao državljanstvo, su dve
8 različite stvari.

9 P: U redu. Da sada malo porazgovaramo o Vašem činu. Veoma je impresivno
10 sve što ste postigli, kako profesionalno tako i na vojnom planu, i u smislu
11 školovanja.

12 Od 1982. do 1995. godine - to je vremenski period od oko trinaest godina
13 - Vi ste se popeli sedam činova više u vojnoj hijerarhiji; je li to tačno?

14 O: Ako ste izračunali da je sedam - slažem se. Ja nisam računô.

15 P: Jesam. Ali pogledaćemo sve te činove. Drugi, najniži čin je bio
16 potporučnik, pa poručnik, pa kapetan, pa kapetan prve klase, pa major, pa
17 potpukovnik, pa pukovnik i to je bila 1995. A sada imate druge činove, Vi ste
18 general-major, kao i general u Vojsci Jugoslavije. Ali zaustaviću se na 1995. Vi
19 ste tokom trinast godina unapređeni za sedam činova; je li to tačno?

20 O: Pa, možemo prebrojati. Ako je sedam - jeste sedam. Tačno, sve koje
21 ste nabrojali, čin majora, čin potpukovnika i čin pukovnika sam dobio od početka
22 rata. U rat sam ušao kao kapetan prve klase. Ipak nije sedam.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: To imamo, 1991. ste bili kapetan prve klase, a onda ste decembra
2 1995. završili sa činom pukovnika. Da li znate bilo kog vojnika u VRS ili u JNA
3 koji je tako brzo uspeo da promeni sedam činova, odnosno bude unapređen u roku
4 od trinaest godina?

5 O: Pa, znam neke kojima je početni čin bio major. Znam neke kojima je
6 početni čin bio kapetan. Znam mnoge koji su prekočili po nekoliko činova - odma'
7 dobili veći čin. A bilo je i drugih oficira koji su sličnom brzinom išli kao i
8 ja.

9 P: 28. juna 1997. postali ste general-major u VRS-u. Da li je to tačno?

10 O: Da, 1997. Jeste, jeste, tačno.

11 P: Mislim da sam to i rekao, ali hvala. A do kog trenutka, gospodine,
12 koliko dugo ste bili general-major u VRS-u? Od 28. juna 1997. pa do kog datuma?

13 O: Pa, ostô sam general-major u VRS, a u Vojsci Jugoslavije mi je čin
14 verifikovan, ja mislim, 2001., što znači da sam po jugoslovenskim merilima u
15 činu pukovnika bio šest godina.

16 P: Nisam siguran jesam li ovo u potpunosti mogao da pratim. To možda i
17 nije važno pitanje, ali samo da malo raščistimo. Ukoliko ste postali pukovnik
18 decembra 1995., a onda ste postali general-major godinu i po dana kasnije, 28.
19 jula 1997., nisam siguran da li je to prevedeno kako treba. Mislim da ste rekli
20 da ste morali da čekate da biste postali pukovnik, zaboravio sam koliko ste
21 rekli, četiri godine ili šest godina? Hvala.

22 O: Deve... 1995. sam postao pukovnik, i u VRS i u Vojsci Jugoslavije.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 General-major sam postao u VRS 1997., a u Vojsci Jugoslavije 2001. Znači, šest
2 godina sam bio pukovnik u Vojsci Jugoslavije.

3 P: Dobro. I hvala na tome, to mi pomaže sa vremenskim okvirom. Dakle,
4 1999., kada ste se sastali sa Obrenovićem, koju ste funkciju ili funkcije imali,
5 kad je reč i o VRS-u i o Vojsci Jugoslavije?

6 O: Ja tačno ne znam da li sam bio na raspolaganju u to vreme - da li
7 uopšte nisam bio raspoređen ni na jednu dužnost, ili sam bio načelnik centra za
8 vojno-strategijske studije i istraživanja - jedno od to dvoje bi moglo biti.

9 P: Pomozite mi samo da to bolje razumem. Ova dva štaba koja su u to
10 vreme, u jedan kratak period se zvali, jedan se zvao Glavni štab, a drugi se
11 zvao Generalštab? Da li se sećate toga? Izvinjavam se ako sam to loše izgovorio,
12 pa Vas molim da mi oprostite.

13 O: Nisu postojala dva štaba, nego je Glavni štab - koji je kao takav
14 postojao tokom rata - preimenovan u Generalštab, u miru. A trebô je biti štab
15 vrhovne komande u ratu, odnosno Generalštab i u ratu, po mom vojnom razumevanju
16 stvari, a ne Glavni štab.

17 P: Ono što bih ja hteo da znam, to je da li ste Vi bili član tog štaba,
18 kako god da se zvao 1999. godine?

19 O: Bio sam član, i 1996. Glavnog štaba, i 1999. Generalštaba.

20 P: Ko je 1999. bio pomoćnik komandanta za obaveštajno-bezbednosne
21 poslove, u vreme kada ste Vi bili tamo, ako se sećate?

22 O: To nije bila jedna funkcija kad je formiran Generalštab, nego je bio...

23
24
25
26
27
28
29
30

1 bila Uprava bezbednosti sa svojim načelnikom i Obaveštajna uprava koja je bila
2 odvojena, i bila je potčinjena takođe načelniku il' načelniku štabnog sektora,
3 nisam siguran sad.

4 P: A kako su se zvali oni? Koji su to ljudi bili?

5 O: Načelnik oba... e... Uprave bezbednosti je bio gospodin Milomir Savčić, a
6 načelnik Obaveštajne uprave je bio pukovnik a... crni čovek sa brkovima, setiću se
7 njegovog imena u toku ovog svedočenja, obećavam Vam.

8 P: Hvala na tome. Zaista me zanima gospodin Savčić na trenutak, i stići
9 ću do toga. Mislím da ste njega takođe opisali i da je Vaš advokat upotrebio reč
10 "kum", ako se ne varam, i mislim da je to upravo kum, ukoliko je prevod dobar na
11 engleskom, *best man* ili *best friend*.

12 O: Mi nismo bili u to vreme kumovi, mi smo postali kumovi kasnije.
13 Akademiju smo zajedno završili i u toku rata smo se samo na frontu viđali, a
14 postali smo kumovi kasnije.

15 P: Dobro. A da li ste u bilo kom trenutku, uključujući i vreme kada ste
16 bili član štaba zajedno sa njim, da li ste sa njim ikada razgovarali o
17 događajima iz jula 1995. i o navodnim razgovorima, za koje tvrdite da ste ih
18 imali sa gospodinom Obrenovićem 16. i 17. jula 1995?

19 O: Bilo je sumnji i pretpostavki da i protiv njega postoji tajna
20 optužnica. Mi smo razgovarali o generalnim stvarima, a nikad nismo razgovarali o
21 nikakvim detaljima, vezano za to.

22 P: A gospodin Živanović? Primetio sam da je on bio na sastanku sa
23 Kancelarijom tužilaštva koji ste imali 2001. godine - mislim da je to gospodin
24 Milenko Živanović. Da li ste sa njim ikada podelili sadržaj ovog navodnog
25
26
27
28
29
30

1 razgovora koji ste obavili sa Obrenovićem 16. i 17. jula 1995?

2 O: Ni ovoga razgovora, ni bilo kog drugog, ni bilo kog drugog detalja.

3 P: A pomozite mi u vezi sa ovim: da li znate da li se gospodin
4 Živanović, u bilo kom trenutku, sastao sa timom Odbrane gospodina Krstića?

5 O: Ne znam, da bih ja bio informisan. To sam saznao u... čitajući
6 materijale ovde, u toku suđenja.

7 P: Dobro. Ponovo menjamo brzine. To Vam kažem samo da biste znali šta
8 radim, da to ne bi bilo iznenanđenje, a siguran sam i da nije.

9 Želeo bih da razgovaramo o vremenu koje ste proveli u Višegradu.
10 Pomenuli ste da ste u to vreme bili komandant jednog bataljona, koji je poslat u
11 Višegrad i bio tamo od marta do juna 1992., a onda opet od 1. aprila 1992. do
12 18. maja 1992. To je na strani 30675 i 30676 Vašeg prethodnog svedočenja, samo
13 da bi svi imali tu referencu. Zatim Vam je Vaš advokat postavio pitanje, koje je
14 na stranici 30676, i glasi ovako:

15 "P: Kako su se događaji odvijali u Višegradu, dok ste Vi bili tamo?"

16 Vaš odgovor:

17 "O: Između ostalog, red i mir su bili uspostavljeni."

18 Ono što bih ja voleo da znam, gospodine, jeste da li je istina da su red
19 i mir bili uspostavljeni tamo zato što ste Vi, kao komandant bataljona, bili
20 angažovani sa političkim rukovodstvom i radili sa njima - sa SDS-om i svim
21 drugim visokim zvaničnicima u Višegradu - i bili ste odlučni da se angažujete u
22 efikasnoj borbi. I zahvaljujući tome, mogli ste da postignete uspeh i da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uspostavite red i mir u Višegradu. Dakle, nije bila reč samo o vojsci, već o
2 Vašoj saradnji sa civilima. Da li bi to bilo tačno?

3 O: Dozvolite da i u odgovoru budem opširan kol'ko ste Vi u Vašem
4 pitanju. Ovde ima malo pobrkanih meseci - april, maj, mart i jun, itd. Ja sam na
5 prostor Višegrada upućen sredinom aprila - možda 12. ili 13. aprila 1992. godine
6 - kao pripadnik, još uvek, Jugoslovenske narodne armije, kao komandant bataljona
7 u Brdskoj brigadi Užičkog korpusa.

8 Imao sam zadatak da vršim deblokadu hidrocentrale u Višegradu i
9 deblokadu vojnog skladišta, takođe u Višegradu. Kompletna brigada je bila
10 angažovana, i još dva bataljona i neke jedinice za podršku, i mi smo uspešno
11 izvršili zadatak.

12 Uspostavljen je red i mir u Višegradu. Prethodno su bili Srbi proterani
13 iz tog grada, kasnije su se i oni vratili. I dok je boravila Jugoslovenska
14 narodna armija na prostoru Višegrada i ja zajedno sa njima, do 18. maja preko
15 95% ljudi, stanovnika grada, se je vratilo i živeli su svi zajedno. Znači, to
16 nije moja zasluga, nego moje učešće u svemu tome.

17 P: Dobro. Ono što me zaista zanimalo - zahvaljujem Vam i na ovom
18 detaljnom odgovoru - bilo je da li ste takođe smatrali da je značajno da
19 koordinirate rad i saradujete sa SDS-om i političkim rukovodstvom, sa glavnim
20 zvaničnicima u Višegradu, kako biste to postigli.

21 O: Saradivat' se sa vlašću mora, ako je u pitanju državna vlast na
22 republičkom ili lokalnom nivou. Ja nisam organiozoe... organizovao izbore i
23 učestvovao u njima, ni birao tu vlast. Da li su je sačinjavali članovi SDS-a il'
24 neke druge partije, to za mene nije bilo važno.

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Koliko Vam je važno bilo, u to vreme, da održavate dobre
2 odnose sa kompletnim političkim rukovodstvom, sa SDS-om i drugim visokim
3 zvaničnicima u Višegradu, dok ste bili komandant tog bataljona? Pod time
4 podrazumevam civilne vladi. Koliko je to važno bilo?

5 O: Dok sam bio sa JNA, nisam imô kontakte sa njima uopšte, ja sam imô
6 kontakte sa mojim komandantom brigade. A on, da li je imô kontakte s njima - ja
7 ne znam.

8 P: Dobro. Pogledajmo sada, molim, opet ovaj intervju koji ste dali.

9 G. OSTOJIC: [simultani prevod] To je 2D638, ukoliko nemate ništa protiv.
10 To je strana 13 na engleskom i strana 16, čini mi se, u verziji na B/H/S-u.

11 P: Gospodine, to je u prvom delu na engleskom. Tu su vaši inicijali
12 "VP", i to je sad ovaj dalji deo o kome sam hteo da razgovaram sa Vama, jer to
13 ima veze sa 1995., sa Vašom saradnjom sa civilima - na osnovu drugih pitanja,
14 samo da biste znali. Evo, ovde je to:

15 "Formirali smo tu brigadu i imali smo dovoljno opreme, municije i drugog
16 potencijala. Ali najvažnije je da je celokupno političko rukovodstvo, SDS i svi
17 drugi visoki zvaničnici u Višegradu, bili su odlučni da se uključe u efektivnu
18 borbu i zahvaljujući tome smo uspeli."

19 Da li ste to videli?

20 O: Da, video sam. Ovo se odnosi na drugi period kad sam ja... kad je JNA
21 se povukla i kada sam se ja vratio u Višegrad, kad sam postô komandant
22 Višegradske brigade koja je tada formirana. I sasvim je prirodno da se u toku
23 rata dâ jedna ovakva izjava koja može imati određeni uticaj, u smislu odlučnosti

24

25

26

27

28

29

30

1 ljudi da se odbrane u tom periodu - to je rat.

2 Inače, du... dugotraj... r...ratni govori nisu dugotrajni, oni ne traju dugo.
3 Ali ovde ništa ne vidim problematično, ja sam saradivao sa svim onima od kojim
4 /sic/ sam zavisio u organizaciji oružane borbe. Ja nisam mogô sâm hraniti
5 brigadu.

6 P: Dobro. Da li ste takođe ovaj duh saradnje sa civilima, a verovatno i
7 sa SDS-om, primenili i jula 1995., kada ste bili u Zvorničkoj brigadi?

8 O: Ja sam pokušao na istim osnovama uspostaviti saradnju, kao i sa
9 ljudima u Višegradu, a pošto svi ljudi nisu isti, tu nisam našao razumevanje i
10 ta saradnja nikad nije bila dobra. Ni približna onakva kakva je bila u Višegradu
11 ili kakvu sam ja u... želeo i očekivao.

12 P: Dobro. Sada nećemo više o Višegradu. Hajde da govorimo o oslobođenju
13 Glođanskog Brda. Možda bi to trebalo i da spelujem kako ne bih morao kasnije: G-
14 l-o-d-z-a-n-s-k-o. Da li Vam je to poznato?

15 O: Da. Poznato mi je.

16 P: Kada je to bilo?

17 O: To je bilo u februaru 1993.

18 P: A gde se nalazi Glođansko Brdo, ako možete da nam kažete?

19 O: Nalazi se južno od Zvornika, nekih 15 kilometara.

20 P: Samo zbog nekih od ovih naziva, koliko je to udaljeno od Orahovca?

21 O: Možda 25-30.

22 P: Kilometara?

23 O: Kilometara, ja.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Jer bilo je svedoka koji su nam rekli da je to toliko i toliko po
2 pravoj liniji, tako da zato nisam bio siguran na šta mislite. A gde se nalaze
3 Glodi, G-l-o-d-i?

4 O: Glodi su selo južno od Glođanskog Brda, na padinama Glođanskog Brda,
5 uz reku Drinjaču.

6 P: U to vreme, u vreme oslobađanja Glođanskog Brda - to se opet pominje
7 u ovom članku i stići ćemo do toga - Vi ste rekli da je, posle oslobađanja, to
8 bilo važan stimulans i nadahnuće svim građanima, vojnicima i stanovništvu
9 zborničke opštine kao i šire, da kasnije sa više odlučnosti krenu dalje. Da li
10 se toga sećate?

11 O: Sećam se. Pa, kako kažu ljudi "ništa ne uspeva kao uspeh". Ako Vi
12 ostvarite uspeh u borbi, on će Vam biti podsticaj i za nove borbe. Jer pre toga,
13 na tom prostoru je bilo nekoliko desetina nestalih, i vojnika i civila, porodice
14 nisu za njih znale. Zvornik je bio ugrožen na puškomet, privreda je teško
15 radila. I posle toga mogli su i neki vojnici biti demobilisani, front je
16 skraćen. Znači, to su bili određeni borbeni uspesi koji su svakako uticali na
17 moral brigade.

18 P: Ustvari su me više zanimali civili i stanovnici. Ali u to vreme, šta
19 je bila Vaša navodna zona odbrane? Da li je bila isto onako ograničena kao i
20 jula 1995., ili je pokrivala celu opštinu Zvornik?

21 O: Moram ovde razgraničit' dva pojma sa kojima se Vi niste složili na
22 samom početku. Zbornička brigada je imala zonu odgovornosti za izvođenje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 borbenih dejstava, koja je bila van granica opštine Zvornik. U okviru te zone
2 odgovornosti za izvođenje borbenih dejstava, brigada je imala uređenu zonu
3 odbrane, a to je zemljišna prostorija na kojoj su bile raspoređene jedinice
4 Zvorničke brigade. U prevodu, radi lakšeg razumevanja, tamo gde je bija... bila
5 vojnička čizma - to je bila moja briga.

6 P: A šta je bilo sa područjima gde su bili civili ili stanovništvo,
7 stanovništvo Zvornika? Zar niste bili odgovorni i da njih štitite? Zapamtite,
8 još uvek govorimo o februaru 1993., stići ćemo uskoro i do jula 1995.

9 O: Civilno stanovništvo i grad Zvornik, mogô se je štititi braneći
10 teritoriju. I upravo ta odbrana, odnosno zona odbrane, je bila teritorija sa
11 koje smo mi branili grad Zvornik i stanovništvo, na celom tom prostoru iza
12 linije fronta. I ja nikakvo /?drugo/ zaduženje, u pogledu civilne vlasti, nisam
13 imao.

14 P: Gospodine, da li ste takođe insistirali da zona odgovornosti brigade
15 ne pokriva samo granice opštine, već da ih prevazilazi. Da li ste Vi insistirali
16 na tome?

17 O: Nisam ja insistirao na tome, nego je to dobijeno od korpusa. I Vi ste
18 videli ovde kartu, da to seže preko linije fronta na onu teritoriju koju je
19 kontrolisô 2. korpus Armije BiH. Pa, ako sam i za njih bio odgovoran, nisam im
20 mogô pomoći.

21 P: Dobro. Ja nisam ovdje da bih ikog smatrao odgovornim za bilo šta,
22 gospodine. Da pogledamo sada Vaš intervju na strani 14 na engleskom, a to je
23 strana 17 na B/H/S-u. Ja ću to pročitati, jer nisam siguran gde je na B/H/S-u,

24

25

26

27

28

29

30

1 ali siguran sam da ćete Vi to naći. Ako Vam treba više vremena, Vi kažete.

2 Ovo je, opet, prvi pun pasus, gde Vas novinar pita i Vi odgovarate sa
3 inicijalima "VP". I u drugom delu toga, Vi kažete:

4 "Ja sam insistirao da zona odgovornosti brigade ne pokriva samo granice
5 opštine, već da seže i preko toga."

6 Vi govorite i dalje, ali za sad bih želeo da se usredsredimo na to. Daću
7 Vam još jednom broj strane. To je strana 14 na engleskom i strana 17 na B/H/S-u.

8 PREVODILAC: Prevodilac napominje da nije uspeo da nađe originalni citat.

9 SVJEDOK: Nema. Nemam tu stranicu. Molim Vas, dajte je na ekranu na
10 srpskom.

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pokušaću da Vam nađem na papiru.

12 PREVODILAC: Prevodilac napominje da sada vidi, to je pri dnu strane u
13 verziji na B/H/S-u, u redu 26. I počinje rečima "i da zona brigade ne pokriva".

14 SVJEDOK: Da, vidim sad.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

16 P: Hvala. Izvinjavam se.

17 Da li je ova zona brigade - da li ste insistirali na tome, nije važno -
18 da li se ona promenila u bilo kom trenutku između 1993. pa do jula 1995?

19 O: Vidite ovu rečenicu "i da zona brigade". Ne kaže se ni zona
20 odgovornosti, ni zona odbrane. Kaže se samo: "...zona brigade ne pokriva samo
21 granice opštine." Šta sam mislio kad sam ova r... ovo rekao? Mislio sam da ne može
22 da se uspešno brani Zvornik, ako se brani s kućnog praga, nego se ipak mora
23 neprijatelj potisnuti malo dalje, da bi ta odbrana bila efikasna i uspešna.

24

25

26

27

28

29

30

1 A što se tiče vašeg pitanja, odnosno drugog dela vašeg pitanja, zona
2 odgovornosti za izvođenje borbenih dejstava Zvorničke brigade, koja joj je
3 dodeljena - čini mi se u novembru 1992. godine - ostala je ista sve vreme rata,
4 ali se je zona odbrane menjala. Znači, onaj deo gde je Zvornička brigada bila
5 raspoređena, to se menjalo.

6 P: Dobro, pozabaviću se time. Ali opet ovde citiram, u redu 23 na
7 engleskom: "Treba da potisnete neprijatelja još dalje", odnosno, Vi treba da ga
8 potisnete što dalje možete; zar ne? I to ne samo malo dalje, već veoma, veoma
9 daleko.

10 O: Pa, smisao borbe je potiskivanje neprijatelja, borba sa
11 neprijateljem. To je... to je sadržaj rata. Oružana borba je sadržaj rata.

12 P: Pitao bih Vas i ovo, gospodine; da li je Vaša zona odgovornosti - ili
13 zona odbrane, kako ste je Vi definisali na ovim kartama, a njih ćemo ponovo
14 pogledati sutra - da li se ona u bilo kom trenutku promenila od trenutka kada
15 ste prvi put došli u Zvornik, 18. decembra, pa sve do jula 1995. godine?

16 O: Pa, sad sam Vam rekao gospodine Ostojiću. Vi mene dvostruko čujete i
17 dvostruko razumete, i na engleskom i na srpskom, jer ona se nije menjala - zona
18 odgovornosti za izvođenje borbenih dejstava. A šta to znači? Da je ubačena neka
19 muslimanska grupa u grad Zvornik, ja bi sa njom morô da vodim borbu i prvo ja da
20 stupim u borbu sa njom - to je moja obaveza, a to ne znači da sam ja g... time
21 gradonačelnik Zvornika. Kao što se 28. divizija pojavila, kad je prešla Drinjaču
22 i Glode, i ušla u zonu odgovornosti za izvođenje borbenih dejstava Zvorničke
23 brigade, Zvornička brigada je stupila sa njom u borbu.

24

25

26

27

28

29

30

1 E, za to je odgovorna brigada - za borbu, oružanu borbu.

2 P: Siguran sam da niste bili gradonačelnik Zvornika, ali šta bi bilo da
3 je ta grupa ubačena jula 1995., da kažem, sa ratnim zarobljenicima? Kakvu bi
4 ulogu onda imala zvornička brigada?

5 O: Ne znam kako mislite "da je ubačena grupa sa ratnim zarobljenicima."
6 Malo mi to pojasnite.

7 P: Dobro, da izbacimo te reči "ratni zarobljenici". Da su muslimanske
8 snage se ubacile u Zvorničku brigadu, u neke škole - bez obzira na to šta su oni
9 tačno bili, da li su bili ratni zarobljenici, ili civili ili vojska - da li bi
10 Zvornička brigada onda bila angažovana oko toga uopšte?

11 O: E, stan'te malo, nije baš tako. Ne možemo smešati ubačenu grupu,
12 naoružanu, i civile i ratne zarobljenike. Onaj ko je doveo ratne zarobljenike,
13 on je znao gde ih vodi i zašto ih vodi. Znao je koja su on... da li su opasnost
14 ili nisu. I ja... pošto nije Zvornička brigada dobila naređenje da prihvati ratne
15 zarobljenike, a oni su smešteni na području opštine Zvornik, to nikakvu obavezu
16 ne daje Zvorničkoj brigadi, nego i dalje o njima brine onaj ko ih je doveo, a ne
17 Zvornička brigada.

18 P: Znam da je to Vaša tvrdnja i želeo bih da se ne složim sa Vama. Da li
19 znate da li je Drinski korpus, gospodin Milenko Živanović ili general Krstić,
20 ikada obavestio Zvorničku brigadu, dok ste Vi bili komandant ili dok ste bili na
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 onom zaduženju sa taktičkom grupom, da zarobe Muslimane koji su pokušavali da
2 pobegnu kroz područje blizu Zvornika ili u okolini Zvornika?

3 O: Mi smo ovde pogledali na hiljade dokumenata i s... čuli puno
4 svedočenja, i znamo kako su ti se događaji odvijali. I nismo nigde videli da je,
5 ni general Živanović ni Krstić, naredio ni Obrenoviću ni meni - u pogledu ratnih
6 zarobljenika - da ih prihvatimo, smestimo, obezbedimo il' bilo šta drugo.

7 P: Možda je malo bilo neprecizno prevedeno, ali ne u smislu da ih
8 primite, već da li su Vam dali uputstvo da zarobite neprijateljske Muslimane
9 koji su pokušavali da prođu tuda i da stignu do svoje teritorije.

10 O: Pa, dobro. Možete pokazati naređenje od 13-og za sprečavanje prodora
11 muslimanskih snaga od Srebrenice prema Tuzli, i tamo piše.

12 P: Da, ali da li je tu sadržana i reč "zarobiti"? Da li je bila
13 odgovornost Zvorničke brigade da ih zarobi?

14 O: Da, one koji nisu zarobljeni, a ne one već koji su zarobljeni. To bi
15 bilo re-zarobljavanje.

16 P: Tako Vi to definišete - da je to "zarobljavanje" ili "re-
17 zarobljavanje", ili kako god - ali Vi ste imali konkretne instrukcije, zar ne,
18 od Krstića 15. jula 1995., da zarobite bosanske Muslimane; zar niste?

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Haynes.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Ne bih da prekidam, ali može biti da je
21 čitav ovaj niz pitanja zasnovan na grešci u zapisniku. Kažu mi da na stranici
22 55, u 14. ređu, svedok je, zapravo, rekao "onaj koji je doveo zarobljenike", a

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ne "onaj koji ih je zarobio", i možda bi to trebalo proveriti, jer se na tome
2 zasniva čitav ovaj niz pitanja.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Pandureviću, možda biste
4 mogli to da nam razjasnite.

5 Gospodin Haynes govori o ovom delu zapisnika gde ste odgovarali na
6 pitanje i rekli ste gospodinu Ostojiću:

7 "Stanite malo. Ne ide to tako. Ne možemo da pomešamo na gomilu
8 infiltraciju grupa, civila i ratnih zarobljenika. Ako je bilo ko zarobio ratne
9 zarobljenike..."

10 Da li ste Vi tu rekli "ako je iko zarobio ratne zarobljenike"?

11 SVJEDOK: Ne. Ja sam rekao, časni Sude, "ako ih je neko doveo".

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Da li to utiče na Vaš stav,
13 gospodine Ostojiću?

14 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Vodićemo računa o tome.

15 P: Da se vratimo sad na ovu razliku koju Vi uvodite između "zone
16 odbrane" i "zone odgovornosti". Kako sam ja shvatio Vaš iskaz, prilikom glavnog
17 ispitivanja 27. januara 2009. godine, Vi ste rekli:

18 "Braniti sva naseljena mesta i grad Zvornik po svaku cenu."

19 To je stranica 30697, a u vezi je sa dokaznim predmetom P280, a

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vremenski period je januar 1993. godine. Tada ste Vi dali ovu izjavu:

2 "Braniti sva naseljena mesta i grad Zvornik po svaku cenu."

3 Sećate li se da ste to izjavili?

4 O: Ne sećam se, ali je tako pošto je zapisano. To su moje reči i to mi
5 je bio zadatak, i slažem se s Vama.

6 P: To je bilo u junu 1993. godine. Moje pitanje, zapravo, glasi ovako:
7 kada se promenio zadatak ili cilj Zvorničke brigade da se jednostavno svede na
8 ovu ograničenu zonu odbrane, za koju tvrdite da je jedina bila pod vašom
9 komandom u julu 1995, a u odnosu na ono šta je taj zadatak bio 1993., dakle:

10 "Braniti sva naseljena mesta i grad Zvornik po svaku cenu."

11 Kada je došlo do te promene?

12 O: Nije došlo do nikakve promene. Mi smo i 1995. u Memićima, na
13 Pandurici, u Baljkovici, u Boškovićima i redom, branili svako selo i grad
14 Zvornik sa tih pozicija. Nisam ja mogô braniti Zvornik iz stambene zgrade, nego
15 sam ga branio na 20 ili 30 kilometara dalje. I ja nisam imô zadatak da branim
16 školu, nijednu, da neko u nju ne smesti ratne zarobljenike, ako mislite na to.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vreme je za pauzu, gospodine Ostojiću.

18 PREVODILAC: Odbrana nije uključila mikrofon.

19 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Treba proveriti, ali mislim da na
20 stranici 57 u redu 24, stoji u zapisniku reč *depend* - "zavisiti", a treba da
21 stoji *defend* - "braniti".

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Idemo na pauzu od 25 minuta.
2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
3 ... Početak pauze u 17.20h
4 ... Sjednica nastavljena u 17.50h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sedite.
6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Gospodine Pandureviću, sada ćemo se
7 pozabaviti nekolicinom pitanja, a onda ćemo se na neko od ovih već obrađenih
8 vratiti kasnije. Sada bih ukratko želeo da razgovaramo o civilima u Zvorniku, o
9 žiteljima koji su tamo živeli 1995. Ali pre svega, mislim da ste juče pomenuli
10 osobu po imenu Miško Vasić; sećate li se toga?
11 O: Da.
12 P: Na koji način je on povezan sa pukovnikom Vasićem, ako je uopšte u
13 bilo kakvom srodstvu sa njim?
14 O: Ja mislim u nikakvom srodstvu da nisu - to je moje saznanje - a
15 prezime je isto. Ovaj je došao iz opštine Živinice, Dragomir Vasić, a Miško
16 Vasić, ja mislim da je domaći čovek iz Zvornika.
17 P: Da li je pukovnik Vasić, Dragomir Vasić?
18 O: Dragomir Vasić je pukovnik, a da li je pukovnik Dragomir Vasić, to
19 nije isto.
20 P: Upravo sam to želeo da razjasnimo. Gde je on bio pukovnik, gospodine?
21 O: U Zvorniku.
22 P: A tokom kog vremenskog perioda?
23 O: Ja znam da je on iz vojske demobilisan i postavljen za načelnika
24 centra, tada službi bezbednosti, Zvornik. Kada je počelo označavanje i
25
26
27
28
29
30

1 rangiranje po činovima u MUP-u - ja ne znam tačno, nešto sam o tome čuo ovde na
2 suđenju - ja mislim da je on negde krajem 1995. ili kad sa tim činom se pojavio.
3 Kao što vidite, prvi mu je to bio čin i odma' pukovnik. Ja nisam tako bio ni
4 dobar.

5 P: Želeo bih da porazgovaramo o uticaju civilnih vlasti u Zvorniku, u
6 julu 1995. godine, konkretno. Ali ako biste mogli da nam razjasnite kada je
7 počeo uticaj civila u Zvorniku, možete to da nam kažete?

8 Dakle, kada govorimo o uticaju civilnih nadležnih organa na brigadu,
9 kada je taj uticaj počeo?

10 O: Ja vjerujem da je taj uticaj postojao od samog njenog formiranja, jer
11 su te vlasti opštinske i učestvovale u formiranju jedinica Teritorijalne
12 odbrane, koje su kasnije prerasle u brigadu. Oni su imali i indirektan uticaj,
13 jer je veliki deo logistike i potrebnih sredstava za život brigade dolazio iz
14 lokalne zajednice. Baš zbog toga su lokalni organi vlasti smatrali da imaju
15 pravo da se mešaju i u komandovanje, s obzirom da izdvajaju materijalna sredstva
16 za život i rad brigade.

17 P: Da li ste se Vi slagali ili se niste slagali sa tim pravom da se
18 mešaju u proces komandovanja, i tome slično?

19 O: Ja sam nastojao da se ispoštuje procedura komandovanja od samog vrha
20 piramide, od vrhovnog komandanta pa do najniže jedinice, a u toj piramidi se
21 nikako ne mogu naći opštinska rukovodstva.

22 P: Ukoliko sam Vas dobro shvatio, niste se slagali sa njihovim utiskom

23
24
25
26
27
28
29
30

1 ili sa onim šta su oni smatrali da je njihovo pravo; je li tako?

2 O: Kada je reč o komandovanju brigadom, nisam se slagao sa njima.

3 P: A šta je sa uticajem koji su možda vršili na brigadu? Da li ste
4 mislili da bi trebalo da imaju bilo kakvog uticaja na Zvorničku brigadu?

5 O: Pa, svakako su mogli na razne načine ostvariti uticaj na brigadu,
6 posebno jer sam ja čovek sa strane - kako su to oni smatrali - nisam domaći. A
7 između pripadnika brigade i opštinskih organa vlasti postoje različite vrste
8 povezanosti i interesa - preko mesnih zajednica do opštine, preko političke i
9 partijske linije, preko privrede i na razne druge načine.

10 P: Svima je poznato da je politička stranka tamo bila SDS, 1995. godine;
11 je li tako?

12 O: Da. Bila je na vlasti, a bilo je i drugih stranaka

13 P: Pomozite mi ovo da shvatim. Taj uticaj koji su civilne vlasti vršile
14 na Zvorničku brigadu, da li se on nastavio i tokom čitavog vremenskog perioda
15 dok ste Vi bili tamo, dakle od 1993., ili ako hoćete od 18. decembra 1992., sve
16 vreme do jula 1995. i posle toga?

17 O: Jeste, tog uticaja je bilo sve vreme rata.

18 P: U svom iskazu, Vi ste pomenuli "starešine". Da li bi pukovnik Vasić
19 potpao pod vašu definiciju starešine?

20 O: On je bio starešina Ministarstva unutrašnjih poslova.

21 P: Pomozite mi da shvatim neke poteškoće koje ste Vi lično imali sa
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 civilima u Zvorniku tokom 1995. godine. I ukoliko je neophodno, možete da nam
2 izložite išta se događalo već od 1993., kada ste prvi put tamo pristigli.

3 O: Da budemo jasni i precizni, ja nisam imô problema sa civilima u
4 Zvorniku, nikakvih.

5 P: Dobro.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Da pogledamo 2D646 još jedanput.

7 P: To je Vaš sažetak po pravilu 65ter. Da pogledamo prvu stranicu, to je
8 stranica broj 13. Zanima nas 5. točka u ovom sažetku Vašeg iskaza. Ne znam da li
9 već vidimo na ekranu. Aha, sad se pojavilo. Pročitaću Vam to. Ja se izvinjavam
10 što nemam verziju na B/H/S-u. Dakle, 5. tačka, piše:

11 "On" - tu se misli na Vas, gospodine Pandureviću - "opisaće uticaj kakav
12 su vršili civilni nadležni organi civilne vlasti na brigadu i njegove lične
13 poteškoće sa lokalnim civilnim vlastima."

14 Ja ne znam da ste to mnogo pominjali u glavnom ispitivanju, osim kada
15 ste pomenuli Branu Grujića, ali na to ćemo preći za koji trenutak. Ono što mene
16 zanima jeste kakve ste Vi lične poteškoće imali sa civilima i konkretno -
17 izvinjavam se zbog ovog složenog pitanja - sa kim ste imali poteškoće i kada?

18 O: Ja pok... možda je stvar prevoda. Ovde se govori o odnosima sa
19 opštinskim civilnim vlastima, a ne sa civilima. Ja pod civilima podrazumevam
20 građane. Ja sa njima nisam imô problema, i na to sam mislio.

21 P: Izvinjavam se.

22 O: A ja kad kažem da sam imao problema sa opštinskim političkim
23 rukovodstvom...

24 P: U pravu ste.

25 O: ... lokalnom vlašću, to nisi... nisu bili problemi u smislu stalnog
26
27
28
29
30

1 sukoba. To su bili pojedini nesporazumi u zavisnosti koja se situacija pokušava
2 rešiti od opšteg interesa za brigadu. I ja sam bio u kontaktu sa predsednikom
3 opštine, sa predsednikom Izvršnog odbora i, preko njih, sa pojedinim direktorima
4 firmi.

5 P: A kada ste imali tih ličnih poteškoća sa civilnim lokalnim vlastima?

6 O: Pa, ubrzo posle mog dolaska. Kakva je situacija bila na području
7 Zvornika u vojnom smislu, grad je bio neposredno ugrožen. Veliki deo civilnog
8 stanovništva, žena i dece bi noću napustao Zvornik i prelazio u Srbiju. Bilo je
9 problema oko mobilizacije, popune brigade, organizacije brigade. Među hiljadama
10 civila u brigadi, malo je vojnika bilo - da se izrazim takvim rečnikom. I ja sam
11 onda pokušavao preko komande korpusa i nadležnih organa Ministarstva odbrane
12 rešavati ta pitanja, i nisam uvek nailazio na razumevanje.

13 P: U redu. Da se vratimo na uticaj civilnih nadležnih organa na brigadu.
14 Da li je taj uticaj koji su civilne vlasti vršile na Zvorničku brigadu postojao
15 i u julu 1995?

16 O: Ja reko' da ih... tih uticaja je bilo sve vreme rata.

17 P: Hvala.

18 O: Ja se sad ne mogu setiti šta je u julu baš bilo, kakav uticaj.

19 P: U redu. Konkretno, ko - a pod tim podrazumevam ko iz civilnih vlasti
20 - je vršio taj uticaj na Zvorničku brigadu, počev od trenutka kada ste Vi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pristigli tamo pa do decembra 1995, ako se toga sećate?

2 O: Pa, rekoh Vam da je to predsednik opštine, predsednik Izvršnog
3 odbora, pojedini članovi Izvršnog odbora. Ja sam imô vojnike na liniji fronta
4 bez čizama, u patikama. Ja sam molio, tražio da se izdvoje pare da se kupe
5 čizme. Oni to nisu razumeli ili su mi jedanput kupili čizme koje su
6 polukartonske bile i raspale se posle prve kiše, i tako dalje.

7 P: Da, ali sve bi to mogle biti lične poteškoće. Ja sada pokušavam da se
8 usredsredim na uticaj koji su vršile te civilne vlasti.

9 Vi ste mi naveli zvanja ali, ako možete, navedite mi imena tih ljudi. Ko
10 su konkretno bili ti ljudi koji su vršili uticaj na vašu brigadu?

11 O: Jedno vreme je predsednik opštine bio Brano Grujić, njega je nasledio
12 Jovan Mitrović. Predsednici Izvršnog odbora su se često menjali. Bili su i
13 Dragan Spasojević i Zoran Zekić i neki Budo Aćimović, i ne znam sve koji.

14 P: Možda sam ja pogrešio, ali ja samo želim da znam ko su ljudi koji su
15 vršili uticaj na Zvorničku brigadu? Ko je među civilnim vlastima vršio uticaj na
16 Zvorničku brigadu? Ja /?želim da/ znam ko su ovi ljudi i možda su neki od njih
17 takav uticaj vršili. Da li su to svi ljudi koji su uticali na Zvorničku brigadu,
18 ovi koje ste sad pobrojali?

19 O: Ma, na neki način il' indirektno jesu. Ako oni odu u svoje selo iz
20 kog potiču i razgovaraju sa vojnicima koji su iz tog sela mobilisani, pa im
21 kažu: "Mi vama damo sve što vaš komandant traži, a on to vama posle ne da", pa

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se i tu, kroz određenu sferu dezinformacija i glasina, stvara razdor između
2 komandanta i vojnika - to je jedna vrsta uticaja bila.

3 Druga je b... u... vrsta uticaja je bila: "Nemojte, vidite da vas 'Pandur'
4 šalje van Zvornika, da ginete za nekoga drugoga" - ili odlazak, okupljanje tih
5 vojnika, razgovor s njima, itd.

6 P: Vi ste sami u svom iskazu izjavili - strana 30703, kada ste opisivali
7 dokazni predmet 7D1001 - da na početku kada ste stupili na dužnost u Zvorniku,
8 otprilike u martu 1993., pomenuli ste sledeće:

9 "Vojnici i oficiri (Zvorničke brigade) pokazali su veliku količinu
10 samovolje i želje da se rukovode svojim vlastitim odlukama."

11 Sećate li se, otprilike, da ste tako nešto izjavili?

12 O: Sećam se da sam govorio o njihovom samoupravnom načinu razmišljanja i
13 ponašanja, gde se je komandir voda i komandir čete pretvarao u kurira posle
14 održanog razgovora sa vojnicima, a pre izdatog mog naređenja, došao bi da kaže:
15 "E, vojnici to ne žele, oni imaju drugačije rešenje, imaju drugi predlog."

16 Samo ću Vam jedan primer navesti. Kada je u pitanju izvršavanje zadataka
17 u mestu življenja, tu su bili spremni prihvatit' svaki zadatak. Pa, kada sam
18 trebao jedan bataljon podeliti na dva dela, i jedan deo premestiti i zatvoriti
19 jedan nebranjeni prostor, 100% su svi došli na položaje ujutro, jer su mislili

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ko tu stigne prvi, on će tu i ostati.

2 A da sam im naredio da izađu 100%, teško da bi svi izašli.

3 P: Koliko možete da se setite, kada je ova vrsta "samoupravljanja", kada
4 je njoj došao kraj, ako se to ikada završilo?

5 O: Nikad to u potpunosti nije iskorenjeno.

6 P: Vi nama, zapravo, u tom citatu kažete - a ispravite me ako grešim -
7 da neki vojnici i oficiri, kao što ste istakli, u toj brigadi s vremena na vreme
8 ne bi postupali čak ni prema Vašim naređenjima i postupali bi nezavisno od toga
9 kakve ste odluke Vi imali u vidu. Da li bi to bio tačan opis?

10 O: Pa, moja naređenja se nisu ticala jednog vojnika, pojedinca. Moja
11 naređenja su se ticala jedinica. Meni je bilo važno da jedinica kao takva izvrši
12 zadatak, a uvek će biti vojnika iz te jedinice koji neće se ni pojaviti ili neće
13 izvršiti zadatak, il' će ga slabo izvršiti, il' će izabrati neki zadatak za koji
14 oni smatraju da bi bilo dobro da ga izvrše.

15 P: Vi ste pomenuli u toj rečenici neke oficire, govorim o toj rečenici
16 koju sam maločas citirao. Koji su to oficiri imali tu vrstu stila
17 samoupravljanja i donosili vlastite odluke ili su rukovodili drugima na osnovu
18 vlastitih odluka? Ko su bili takvi oficiri u Zvorničkoj brigadi?

19 O: Pa, svaki starešina, odnosno komandir i komandant jedinice ima i
20 svoje izvorno pravo da on može da naredi nešto. Ne mora to biti samovolja, ako
21 je u duhu opšteg interesa i u duhu pravila. Ali bilo je onih koji su bez ikakvog
22 čina, i vojne škole i vojnog znanja, bili na dužnostima komandirâ i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 komandanti. Takvi pojedinci su uvek bili spremni da zaštite svoju jedinicu - pod
2 znacima navoda - i svoje mesto, nego da izvrše moje naređenje u smislu odlaska
3 negde van svoga mesta življenja.

4 P: Da se vratim na citat:

5 "Vojnici i oficiri ispoljili su znatnu količinu samovolje, a takođe i
6 želju da rukovode na temelju svojih vlastitih odluka."

7 Budite ljubazni, pa nam navedite na koje tačno oficire u Zvorničkoj
8 brigadi Vi mislite?

9 O: Pa, ne mogu Vam nabrojati pojedinačno imena. Tu je bilo preko 50
10 komandirâ četâ, tu je bilo 12-13 komandanata bataljonâ, divizionâ. Bilo je
11 velike razlike među njima - neki su bili krajnje savesni i odgovorni, stručni i
12 sposobni, neki to nisu.

13 P: A ovo je trajalo sve vreme dok ste Vi bili na dužnosti u Zvorničkoj
14 brigadi, zar ne? Sve do decembra 1995. godine ili otprilike do tog vremena. Da
15 li sam u pravu?

16 O: Da, s tim što je u 1995. bilo manje izraženo nego u d... recimo, u
17 1993.

18 P: Vратиću se na ovu temu, samo mi je nešto palo na um. Kada ste se
19 sastali sa Morillonom, onda kada ste ga pratili u oba smera, koje godine je taj
20 sastanak održan?

21 O: 1993.

22 P: U redu, hvala. Nisam bio siguran da li je to bilo 1994. ili 1993.

23 Da ostanemo pri temi civilnih vlasti, ako nemate ništa protiv. Kakav ste
24 odnos održavali sa zvorničkim MUP-om?

25 O: Službeni.

26 P: Možete li to da mi opišete?

27

28

29

30

1 O: Povremeno bi sretao gospodina Vasića na nekim sastancima u opštini
2 ili na sednici Skupštine. Ako bi bilo potrebe da se angažuje negde MUP, zajedno
3 sa vojskom, o tome bismo razgovarali, mada je to bilo vrlo retko. Oni su imali
4 svoju liniju komandovanja.

5 Bilo je saradnje u smislu, ako vojnici sa oružjem napuste liniju pa se
6 nađu negde i naprave neki problem, da to zajednički rešavamo. Inače, nekih
7 posebnih radnih obaveza zajedničkih nismo imali.

8 P: Po Vašem mišljenju, da li je postojala saradnja i zajedničke
9 operacije u julu 1995. godine, sa zborničkim MUP-om?

10 O: Jedna jedinica iz zborničkog MUP-a, jedna četa PJP koja je bila pod
11 komandom gospodina Borovčanina u julu 1995., bila je i pod mojom komandom preko
12 Borovčanina na borbama u Baljkovici, čini mi se, sve do kraja 18. jula. I znam
13 da su u junu učestvovali u odbrani objekta Vis u zoni Šekovačke brigade, gdje je
14 i moja jedinica jedna učestvovala, ali pod komandom pukovnika Andrića.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da bi trebalo da bude Šekovića
16 brigada.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Vidite, ovde u zapisniku stoji "Šepovac".
18 Ali šta ste Vi tačno, zapravo, rekli?

19 SVJEDOK: Brigada iz Šekovića ili 1. birčanska pešadijska brigada, to joj
20 je pravo ime i prezime.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

22 P: Ako ostavimo po strani jednu četvu PJP koju ste pomenuli, od jula
23
24
25
26
27
28
29
30

1 1995. godine, šta su druge jedinice ili drugi pripadnici MUP-a radili u julu
2 1995? Da li je postojala neka saradnja ili su ukazivali neku pomoć tokom rata,
3 kada su Muslimani išli iz Srebrenice preko Zvornika u Kladanj ili Tuzlu? Da li
4 Vam je to poznato?

5 O: Ja o njihovom konkretnom angažovanju do 15-og do podne, na širem
6 području Centra javne bezbednosti Zvornik, nisam ništa znao. Od 15-og, znam da
7 su vršili pretres terena, više na prostoru Snagova i Crnog vrha, do asfaltne
8 komunikacije. I sećam se da sam negde posle 20-og ili 24-og, kako smo videli u
9 jednom izveštaju, zahtevô preko komande korpusa, da ostvarimo koordinaciju sa
10 snagama MUP-a, jer je to... nezavisno smo radili jedni od drugih.

11 P: Samo da mi bude sasvim jasno; pre 24-og nije bilo koordinacije ili
12 saradnje sa nadležnim organima MUP-a, osim onog jednog slučaja koji ste već
13 pomenuli. Je li to tačno? U julu mesecu, izvinjavam se.

14 O: Ja mislim da je u julu mesecu, na nivou Centra javne bezbednosti
15 Zvornik, postojao štab policijskih snaga kojim je komandovô Vasić, i on je
16 komandovô svim tim snagama MUP-a koje su bile u to vreme na tom prostoru.

17 P: Vratićemo se na ovu temu. Ne sumnjam da ste već videli neke dokumente
18 koje bih želeo da Vam predočim, možda sutra. Želeo bih da se vratim na taj
19 uticaj civilnih vlasti u Zvorniku. Na strani 30983, kada ste svedočili, Vi ste
20 istakli da niste bili u dobrim odnosima sa Branom Grujićem. Možete li to
21 podrobnije da nam objasnite? Zbog čega niste bili u dobrim odnosima s njim?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, mi smo dok je on bio predsjednik opštine, morali održavati
2 službene kontakte, da li se voleli ili ne. To je bilo zbog interesâ i potrebâ
3 brigade, i odbrane samoga Zvornika. A lično nismo bili prijatelji, nismo se
4 posećivali. Bilo je dosta nerazumevanja mojih zahteva sa njegove strane, tako da
5 je uvek ta situacija bila nategnuta u smislu konačnog ishoda i /?nalaženja/
6 rešenja.

7 P: Dobro. A kad je reč o Vašem odnosu sa pukovnikom Dragomirom Vasićem
8 iz MUP-a, da li biste mogli to da nam opišete?

9 O: On je bio jedno vreme, kad sa ja došao u Zvornik, komandir čete u
10 brigadi. Ja sam bio planirao da ga postavim za pomoćnika za moral u b...bataljonu.
11 Međutim, tad je usledio zahtev za njegovu demobilizaciju, i on je demobilisan i
12 postao načelnik Centra službi bezbednosti Zvornik. Mi smo održavali korektne
13 odnose. Nismo bili prijatelji, nismo se posećivali, nisam poznao njegovu
14 porodicu - ništa izvan službe.

15 P: Da li je pukovnik Dragomir Vasić imao bilo kakvog uticaja na vojnike
16 i oficire Zvorničke brigade u bilo kom trenutku dok je bio u MUP-u, a ne
17 konkretno i sa brigadom?

18 O: MUP, kao institucija, nije imô uticaja na brigadu. Vasić je imô
19 određenog uticaja na deo vojnika iz jedne čete 6. bataljona, jer su iz njegovog
20 sela izbeglice - u smislu pružanja neke materijalne pomoći porodicama njihovim -
21 a nije se nikada mešao u poslove komandovanja brigadom.

22 P: A 6. bataljon - mislim na ono vreme u julu - to je bilo vreme kada
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je Ostoja Stanišić bio komandant, a njegov zamenik bio je Marko Milošević; zar
2 ne?

3 O: Da.

4 P: Samo da Vas kratko pitam za Miloša Stupara. Kakav je bio odnos između
5 Vas i Miloša Stupara, u vremenskom periodu kada ste bili u Zvorničkoj brigadi?

6 O: Toga sam čoveka možda vidio jednom-dvaput u životu, i o njemu ne bi
7 ništa mogao kazati.

8 P: Samo da bismo znali o čemu govorimo, jedan od tih puta bilo je 15.
9 jula 1995., kada ste se vratili u zvorničku komandu; je li tako?

10 O: Da. I mislim pre toga da sam ga video na nekoj svečanosti u
11 Šekovićima, kada je bila godišnjica brigade.

12 P: Dobro, hvala. Sada bih se samo na kratko usredsredio na nekoliko
13 dokumenata koje sam želeo da predočim, pa možemo o tome detaljnije da govorimo
14 sutra.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ako bismo prvo mogli da vidimo, molim,
16 P117. Provešćemo izvesno vreme i razgovaraćemo o /?ratnim zarobljenicima/ i
17 zapovestima koje ste možda primili, i to sutra, ali želeo sam sada da Vam
18 skrenem pažnju na ovo.

19 P: Ne znam da li se već pojavilo na ekranu, ali uskoro bi trebalo,
20 gospodine Pandureviću. Samo da bih Vam dao neki kontekst, datum je 13. jul 1995.
21 To je iz komande Drinskog korpusa, i čini se da je to potpisao ili da je u blok
22 potpisu general-major Milenko Živanović.

23 I kada budete imali priliku da ga pogledate, hoćete li molim Vas samo da
24 mi to kažete, i onda ću Vam postaviti neka pitanja u vezi s tim.

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, potvrđujem to što ste rekli.

2 P: Da li ste znali za ovu zapovest jula 1995., oko 15. jula ili 15. jula
3 - baš na taj dan, 15. jula 1995?

4 O: Trinaestog nisam znao za ovo naređenje. Ja sam došao u Zvornik 15-og,
5 sa naređenjem generala Krstića i sa sličnim zadacima koji stoje ovde, a to je
6 blokiranje i uništenje 28. divizije.

7 P: Primetio sam da u Vašem svedočenju, čak i u glavnom ispitivanju, uvek
8 govorite o blokiranju i uništenju, ali da li to uopšte znači i zarobljavanje ili
9 ne?

10 O: To nije isti pojam. Mi smo vršili zarobljavanje posle, tokom borbi i
11 pretresa terena, i svi ti zarobljeni vojnici su bili zarobljenici u nadležnosti
12 Zvorničke brigade. Bili su smeštani u kasarni u "Standardu", u vojnički pritvor,
13 ne u nikakve škole. I to su zatvorenici r... zarobljenici bili, za koje je bila
14 nadležna Zvornička brigada. I na veliku nesreću, u odnosu na ukupan broj
15 stradalih, to su jedini živi zarobljenici, uključujući i nekoliko preživelih sa
16 tih stratišta.

17 P: Dobro. Vrat ćemo se na to, hvala. Ako pogledate sada pasus koji je
18 pod brojem 3, posle ovog gde kaže "naređujem", general-major Živanović izgleda
19 da u prošlom vremenu kaže:

20 "Zarobljene i razoružane Muslimane smestiti u za to pogodne prostorije
21 koje se mogu obezbediti sa manjim snagama, i odmah izvestiti pretpostavljenu
22 komandu."

23 Da li to vidite?

24 O: Da, vidim.

25 P: Dobro. Da li nam Vi kažete da gospodin Živanović je Vama naredio da
26
27
28
29
30

1 koristite pogodne zgrade, ali da ste Vi upotrebili samo jednu zgradu za
2 potencijalne ili zarobljene, razoružane Muslimane?

3 O: Ja tada nisam postupao po ovome naređenju. Ova tačka je prepisana - i
4 najveći deo naređenja - iz naređenja koje je stiglo iz Glavnog štaba.

5 P: Dobro. Ali bez obzira da li je to kopirano ili nije, iz naređenja
6 Glavnog štaba, ja sam shvatio da Vi niste bili tu 13-og, ali kad ste se vratili
7 15-og, da li Vam je Obrenović ili ma ko drugi dao ovo i rekao: "Dobili smo
8 konkretna uputstva 13. jula od general-majora Živanovića, od toga, toga i toga"?
9 Da li je bilo ko o tome sa Vama razgovarao?

10 O: Ne, jer ovo naređenje je tretiralo neke snage koje nisu bile ni
11 približno onakve kakve je poznavô Dragan Obrenović kada je meni referisao 15-og,
12 i ovo naređenje je već tada izgubilo bilo svaki smisao.

13 P: Dobro.

14 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] A sada, samo ukratko, ako možemo da
15 pogledamo 7D686, molim?

16 P: Ovo je, gospodine, naređenje - evo sad ga vidite na ekranu, o tome
17 ste svedočili - datum je 15.07.1995., sada od general-majora Radislava Krstića.
18 Da li ste primili ovo naređenje pre nego što ste se vratili u komandu Zvorničke
19 brigade 15. jula 1995. otprilike u podne, kako ste, ja mislim, svedočili. Da li
20 ste primili ovo naređenje pre nego što ste došli u komandu?

21 O: Ovo sam naređenje primio usmeno na IKM-u Krivače od generala Krstića,
22 a ono je prosleđeno šifrom i u Zvornik.

23 P: I poslato je, kao što možemo da vidimo, otprilike u 10.41h - to je u
24 ovom malom kućištu na desnoj strani. A onda je rukom upisano ili 10.10C - što je

25

26

27

28

29

30

1 verovatno 10.00 časova - ili 10.41h, otprilike. Da li bi to, otprilike, bilo
2 tačno?

3 O: Piše u 10.00 časova.

4 P: Dobro. U ovom naređenju, da li Vam u prvom pasusu general Krstić
5 takođe kaže da zarobite muslimanske snage?

6 O: Da.

7 P: Vaše svedočenje je u suštini bilo da, kad ste Vi tamo došli, Vaš
8 zadatak je bio da blokirate i uništite neprijateljske muslimanske snage. Kako se
9 to slaže sa time da Vam je on rekao da treba da preduzmete mere kako biste
10 blokirali, razbili i zarobili muslimanske snage?

11 O: Pa, otprilike, to je to.

12 P: Dobro. Ako sada pogledamo drugi pasus - a i vratićemo se na to i malo
13 kasnije s obzirom na vašu zonu odbrane, i ta jedinstvena razlika koju ste Vi
14 povukli između zone odgovornosti i zone odbrane - da li u drugom pasusu vidite
15 ono što bih ja nazvao širenjem Vaše zone. Ako on kaže: "U cilju zaštite
16 stanovništva i materijalnih dobara", da li Vi onda sežete preko onih granica
17 koje ste nam opisali kada ste imali mapu pred sobom?

18 O: Ja tada delujem na mestu gde se pojavio neprijatelj i vodim borbu sa
19 njim, a to je sve u granicama zone odgovornosti za izvođenje borbenih dejstava.

20 P: Dobro. Sada bih želeo, samo na kratko, da uvedem sledeći dokument,
21 kako bismo mogli i njega da se dotaknemo.

22 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] A to je P1172.

23 P: To je jedan presretnuti razgovor koji je navodno presretnut, a Vi ste
24 bili jedan od govornika i to možete da nam razjasnite ukoliko se ne slažete.

25

26

27

28

29

30

1 Tu me zanima samo nekoliko stvari. I zaista, hteo bih da Vam skrenem
2 pažnju - a Vi naravno imate pravo da pogledate celo - hteo bih da pogledamo
3 drugi deo, a kasnije i treći deo ovog presretnutog razgovora gde Vi, ili
4 Milošević ili Mijatović, razgovarate jedan sa drugim. Opet, ja ne znam da li ste
5 to Vi, to je ono što tvrdi Tužilaštvo. To je, zapisnika radi, 15. jul 1995., u
6 8.55h.

7 O: Da. Ja sam učesnik u ovom razgovoru.

8 P: Mene zanima i vratićemo se na to, ali u ovom redu kada govorite:
9 "Od kad je ta informacija"? Odgovor je: "Od jutros." A Vi onda kažete: "Od
10 jutros. A kada je svanulo? Daj mi pregled sada, brate."

11 Da li vidite to?

12 O: A kakva je situacija, je l' mislite na to? Gde ste našli tu reč
13 "svanulo"?

14 P: Ja sam to pročitao iz verzije na engleskom.

15 O: Dajte mi početak, molim Vas, da vidim. Odakle ste počeli čitat'?

16 P: "P" kaže: "Od jutros, a kada je svanulo? Daj mi, brate, sada
17 pregled."

18 To je možda sitnica, ali to je zaista pitanje. Samo da vidimo da li ste
19 pronašli taj deo.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Vidite prethodno, ovaj potvrđuje da je informacija od jutros.

2 P: Pa, trenutno me ne brine to. Samo sam želeo da Vam dâm neku
3 orijentaciju u vezi sa ovim dokaznim predmetom.

4 O: Aj... znači, ja tražim proveru ove informacije, od kada je ta
5 informacija o stanju u 4. 6. i 7. bataljonu. On mi kaže: "Od jutros." I ja
6 ponavljam: "Od jutros, kad je svanulo?" Znači, misli se u ranim jutarnjim
7 časovima.

8 P: I kažete mu, u suštini, da je to ažurirana informacija. Mislim da je
9 to u 8.55h ujutru. Informacija koju Vam je on prenosio je od vremena kad je
10 svanulo, a Vi ste želeli nekakve novije informacije. Da li je to, u suštini, ono
11 što ovde piše, bez obzira na to kakva je to informacija; je li tako ili ne?

12 O: Pa, verovatno je ovaj moj sagovornik potvrdio da je u to vreme kada
13 ja zovem ista informacija, isto stanje kakvo je bilo i ujutro.

14 P: Dobro, gospodine. A sada, pošto sam slušao Vaše svedočenje proteklih
15 nekoliko nedjelja i kad gledamo ove presretnute razgovore, stekao sam utisak da
16 ste Vi tip komandanta ili oficira koji je želeo da se lično uveri u nešto. Na
17 primer, kao da odmah odete na IKM, odnosno istureno komandno mesto, 15. jula
18 1995. da biste lično videli kakve su veličine i snage neprijateljske kolone i da
19 sami vidite, između ostalog, gde se tačno nalazi ta neprijateljska kolona? Da li
20 je to tačno? Da li ste Vi bili taj tip oficira, ako ste bili, i komandant
21 takođe?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Kad govorimo o konkretno ovome problemu, moj fokus je bio 28.
2 divizija i išo sam tačno na lice mesta da se uverim o svemu ovome.

3 P: Ustvari, gospodine, Vi kao komandant se tada niste oslanjali na
4 informacije iz druge ruke ili iz treće ruke; nije li tako? Vi ste išli i želeli
5 lično da vidite šta je problem, kakve su Vam opcije i kako na najbolji način
6 možete da reagujete na neki problem. Da li bi tako bilo ispravno reći?

7 O: Pa, ja sam vraćen sa konkretnim zadatkom. Ja nisam mogô ostati u
8 komandi u Zvorniku, i iz komande... iz kasarne komandovati. To bi ličilo kao da Vi
9 mene unakrsno ispituujete iz hodnika - izvinjavam se na poređenju - nego sam
10 otišao na IKM.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je sad sve u redu, drugim rečima,
12 ili ne? Mislim da je potrebno da ponovite svoj odgovor, pogotovo zato što
13 prevodioci nisu uspeli da prevedu poslednji deo. Ono što ovde piše glasi:

14 "Dobro. Ja sam bio poslat tamo sa konkretnom misijom. Nije bilo
15 mogućnosti da ostanem u zvorničkoj komandi i da iz kasarne vršim komandu."

16 Kako ste završili svoj odgovor?

17 SVJEDOK: Časni Sude, kao ilustraciju koliko bi to bilo neuspešno da sam
18 komandovô iz "Standarda", rekao sam to bi bilo jednako kao kada bi gospodin
19 Ostojić mene unakrsno ispitivao iz hodnika, a ne s ovog mesta. A izvinjavam se
20 za ovo poređenje.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Nastavimo sada.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Hvala.

2 P: Da li biste se složili sa mnom da bi jedan oficir i komandant kao što
3 ste bili Vi, kad bi se oslanjao na informacije iz druge ili treće ruke, ne bi
4 postupao razumno? I to je razlog zašto ste Vi u tom trenutku - mada, još uvek ne
5 govorim o Vašim aktivnostima od 15-og, barem još ne - zato ste otišli da lično
6 vidite nešto, i želeli ste da se u to lično uverite i da procenite te
7 informacije. Da li bi to bilo ispravno reći?

8 O: Najbolja je situacija ako imate informaciju u realnom vremenu. To
9 može da ima danas vojska NATO pakta, ali komandanti u VRS-u to nikako nisu mogli
10 imati. Ja sam imô informacije o onom mestu gde sam bio iz prve ruke, a sve druge
11 informacije sa drugih mesta su morale biti informacije iz druge ruke, od mojih
12 saradnika, pomoćnika, itd.

13 P: Stići ćemo do toga. Mislim da nisu bile samo iz druge ruke, već da su
14 bile i iz četvrte ruke, jer ste govorili o nekim stvarima koje su Vam ljudi kao
15 Obrenović navodno rekli. Možda bismo mogli da se time pozabavimo i sada, ali
16 hoću da Vas pitam, da li biste se složili sa mnom da bi bilo nerazumno osloniti
17 se na informacije iz druge ili treće ruke, ili na informacije koje su još više
18 udaljene pa onda prenete Vama? Da li biste se složili sa time?

19 O: Ako drugog izbora nemate, Vi se oslanjate na informacije koje imate,
20 i ja sam dobijao informacije od svojih saradnika uobičajenom procedurom.

21 P: Ja Vas ne kritikujem zbog toga, gospodine, i jasna mi je situacija.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ali hajde da sada govorimo o nekima od tih ljudi za koje Vam je Obrenović
2 navodno rekao određene stvari. Na primer, da uzmemo prvog od njih, Dragana
3 Jokića. Vi ste kazali na strani 30951, 2. februara 2009. godine, u redovima 9 do
4 11:

5 "Dobro sam ga poznavao. Znao sam da je on čovek koji je suočen sa
6 komplikovanom situacijom i da ne može da prenese pravu sliku o događajima."

7 Da li se sećate da ste otprilike tako svedočili?

8 O: Da. To se odnesilo /sic/ kad je u pitanju borbena situacija na
9 terenu.

10 P: Još uvek mi nije jasno šta ste podrazumevali pod tim da je on bio
11 suočen sa komplikovanim situacijama.

12 O: Kada bude suočen sa takvom situacijom, Jokić ne može da i...iznađe
13 adekvatno rešenje, i njega ta novonastala komplikovana situacija zna da
14 nadvlada, a ne on nju.

15 P: Dobro. Vrat ćemo se na to možda još konkretnije, a sada da nešto
16 kažemo o pokojnom Ljubi Bojanoviću na trenutak. Na stranici 31587 od juče, čini
17 mi se, pomenuli ste da je on bio stariji čovek koji je povremeno pio, i tako to.
18 Da li je on bio pouzdan izvor informacija?

19 O: Pa, kada je pri zdravoj pameti i svesti, i kada je na konkretnom
20 zadatku, znao je da bude pouzdan, ali je bio vrlo vešt u izbegavanju svojih
21 obaveza.

22 P: A ja, kao i Vi gospodine, nikad ne bih ni pomislio da nešto loše
23 kažem o nekom ko je pokojan. Ali da li možete da mi opišete da li je on imao

24

25

26

27

28

29

30

1 problema sa pićem, bar koliko je Vama poznato?

2 O: Volio je čašicu alkohola, kako se kaže u narodu. Nije se to moglo
3 kontrolisati - kad popije, kad ne popije. Ja sam Vam juče ili prekjuče rekao da
4 sam imao taj sistem da ga vežem, da bude u komandi. Kad mu se prohte, da pokuca
5 na moja vrata kad sam tu, i da mu dâm da popije, i onda ju... otprilike znam dozu
6 koliko je taj dan popio, ali je znao svakako da ode sâm i da uživa u alkoholu. A
7 da je bio notorni alkoholičar - nije.

8 P: Dobro. A da sada govorimo o znanju iz prve ruke, druge ruke, itd.
9 Želeo bih da govorimo o tri različite oblasti povezane sa time. Prvo, o ratnim
10 zarobljenicima, o pogubljenjima i o sahranjivanju. Vi, gospodine, niste lično
11 videli ratne zarobljenike; je li to tačno?

12 O: Tačno.

13 P: A takođe, gospodine, niste lično videli ni pogubljenja; je li to
14 tačno?

15 O: Tačno.

16 P: Takođe, gospodine, niste lično videli ni pokopavanje. I mislim da ste
17 jednom pomenuli da, kad ste se vozili nazad, da ste možda videli neke leševe.
18 Dakle, ne mislim na to, govorim o sahranjivanjima koja su u središtu ovog
19 predmeta, rekao bih. Da li je to tačno? To niste videli?

20 O: Da, tačno. Nisam video.

21 P: Ako ste Vi ovde došli i svedočili na osnovu saznanja iz prve ruke, Vi
22 nemate saznanja iz prve ruke ni o jednoj od ove tri stvari. Da li je to tačno?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tačno je, nemam.

2 P: Dobro. A sada... Izvinjavam se, nisam hteo da Vas prekinem, niti o tome
3 želim da raspravljam, gospodine.

4 Vi ste primili informacije iz izvora, iz druge ruke - između ostalog i
5 doći ćemo do toga - navodno od Obrenovića. Samo kako biste znali. Dakle, to je
6 izvor iz druge ruke. Da li biste se složili?

7 O: Da, gospodine Ostojiću, i Vi dobro vladate činjenicama koje se ne
8 tiču suštine predmeta i više se zadržavate na formi. Ja cenim takav Vaš pristup.
9 Ali ako ovo što sam ja govorio i što je meni Obrenović rekao uporedimo sa
10 stvarima koje se ne tiču kontakata između mene i Obrenovića, u velikom procentu
11 se poklapa. Mislím na *intercepte* i knjigu dežurnog oficira.

12 P: Uz sve dužno poštovanje, gospodine, proći ću kroz jedno i kroz drugo
13 sa vama zajedno sutra, pa ćete imati priliku da nam kažete svoje mišljenje o
14 tome.

15 Ali ta informacija iz druge ruke koju ste primili od Obrenovića, on je
16 te informacije dobio - po Vašim tvrdnjama - od jednog izvora koji je bio Jokić,
17 za koga ste nam opisali da je bio suočen sa složenom situacijom i da nije bio u
18 stanju da prenese realnu sliku o događajima; nije li tako? Dakle, ta informacija
19 mogla bi se smatrati informacijom iz treće ruke; zar ne?

20 O: Kad Vi te informacije tretirate na takav način, Vi verovatno
21 posmatrate sa pravnog aspekta, kad je u pitanju svedočenje il' nešto slično.
22 Informaciju koju dobije komandant u toku borbe, najvećim delom je - pogotovo ako

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zavisi od nivoa komandovanja - druga, treća, četvrta, možda i peta ruka, peti
2 nivo, i komandant mora verovati svojim saradnicima u takvim situacijama.

3 A kad je je... reč o gospodinu Jokiću - Bože me oprostite - nisam rek'o da
4 je čovek retardiran. Valjda može da opiše situaciju koja se desila u prostoriji
5 4x3.

6 P: Dobro. Da ostavimo na miru onda gospodina Jokića, pa da govorimo o
7 pokojnom Ljubi Bojanoviću. Njega ste opisali. Da li mislite da su to pouzdane
8 informacije koje bi Obrenović mogao da iskoristi, ako je to - kako ste ga Vi
9 ovde opisali - "jedan stariji čovek koji povremeno pije, ali nije baš
10 alkoholičar"? Da li to smatrate pouzdanim izvorom?

11 O: Sve zavisi da li je trezan ili nije. Ali ja bi' rađe s Vama
12 razgovarao o onome što je neovisni izvor koji ne potiče ni od mene, ni od
13 Obrenovića, ni od Jokića, a koji se može vrlo lako potvrditi da li je istinit
14 ili nije. Jer ovde se vrtimo u krug; stalno prva-druga ruka, Jokić-Bojanović. Ja
15 sam dao njihove kvalifikacije i ostajem pri tome.

16 P: Dobro, to ne osporavam. Samo sam želeo da naglasim taj nivo znanja
17 koji su ove osobe imale, i pouzdanost ili nepouzdanost izvora.

18 Da vas pitam ovo, gospodine; rekli ste, u jednom trenutku, da Vas je
19 iznenadio sporazum o nagodbi Dragana Obrenovića. Vi ste bili iznenađeni zbog
20 toga, jer u to vreme, jula 1995. ili uskoro potom, niste znali da je on bio
21 uključen - kako je kasnije tvrdio - u pogubljenja zarobljenih ratnih
22 zarobljenika ili u smeštaj ovih ratnih zarobljenika, ili njihovo sahranjivanje.
23 Kad sam rekao "čuvanje", mislio sam, ustvari, na njihov smeštaj. Izvinjavam se,

24

25

26

27

28

29

30

1 postaje već kasno i za mene.

2 O: Pa, ja kad pogledam njegovu izjavu o činjenicama, ja vrlo malo mogu
3 naći činjenica koje se tiču njega i njegove odgovornosti. Tu ima više stvari i
4 činjenica koje se tiču drugih. Ja i dalje ostajem na stanovištu da ne znam čim
5 se on rukovodio, kada je shvatô svoju ulogu i situaciju u kakvoj je tada bio.
6 Koliko je direktno on stvarno učestvovao u nečemu, to najbolje on zna. Ali
7 gledano sa aspekta komandanta, i njegove odgovornosti u pogledu prijema
8 naređenja i postupanja sa ratnim zarobljenicima, njegovo shvatanje te uloge mi
9 nije jasno.

10 P: Pa, u suštini, ja hoću da istaknem sledeće: na osnovu informacija
11 koje je on Vama pružio - a videli ste i pročitali njegovo izjašnjavanje o
12 krivici, i pre i pošto ste bili pritvoreni i dovedeni ovde u Hag - da li je on
13 Vama lagao u julu 1995. godine, kada Vam je govorio o tome kako su drugi ljudi
14 bili umešani a nije pomenuo sebe? Svakako, ne očekujete da neko prizna krivicu,
15 a da pri tom nije kriv. Čemu bi to koristilo?

16 O: On je meni rekô da je on se saglasio da Drago Nikolić i pet
17 policajaca budu angažovani na tom poslu. A informacije koje mi je preneo, što se
18 tiču prisustva drugih lica van komande Zvorničke brigade, su potvrđene u radnoj
19 beležnici i *interceptima*. I to je potpuno tačno kad je reč o drugim saoptuženim.

20 P: Vi ste za nas istakli i slučajeve kada Vas je gospodin Bougon
21 ispitivao, kada je lagao Dragan Obrenović. Konkretni slučajevi - kako Vi to
22 zovete - mislim da ih je bilo deset ili jedanaest. Ja Vas sada pitam sledeće:

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pošto znate - videli ste i pregledali njegovu izjašnjenje o krivici, i izjavu o
2 činjenicama sa kojima se on saglasio i prihvatio svoju krivicu u vezi sa
3 događajima iz jula 1995. godine - a u julu 1995., znači, on je Vama ili lagao
4 ili Vam je pogrešno predstavio kakva je bila njegova umešanost, kako u vezi sa
5 4. tako i sa 6. bataljonom. Zar to nije tačno?

6 O: Ja sam Vama ovde ispričao priču koju sam čuo od njega. Ali njegovo
7 priznanje krivice i njegova izjava o činjenicama predstavlja jednu mrežu koju je
8 on tako razapeo da je sa njom obuhvatio i sve ostale optužene, na određeni način
9 i u određenom stepenu. Zašto i kako - ne znam.

10 O: Pa, siguran sam da je on razapeo mrežu kako bi pokušao sam sebe da
11 izvuče, imajući u vidu njegovu vlastitu umešanost. Ali ja Vas samo pitam ovo:
12 sada, kada je on prihvatio vlastitu odgovornosti i izjasnio se krivim u vezi sa
13 krivičnim delima do kojih je došlo u Orahovcu, Petkovcu i Pilici, da li Vi njemu
14 verujete ili to sporite danas u sudnici, dok ovde svedočite.

15 O: Ja sam njemu tad verovô u priču koju mi je ispričao, a ako je on
16 poverovô i priznao svoju krivicu - ja nemam šta o tome da razmišljam.

17 P: Dobro. Pošto imamo trenutak na raspolaganju, predlažem da
18 porazgovaramo o dva dokazna predmeta. P378, ako se ne varam. U pitanju je
19 dnevnik dežurnog operativnog oficira Zvorničke brigade, nekad se to javlja i pod
20 drugačijim imenom. Datumi su od 12. februara 1995. do 3. januara 1996., a mislim
21 da će nam Tužilaštvo pomoći, pa će Vama dostaviti izvornu verziju.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A u pitanju je ratni dnevnik. Hvala.

2 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Uz dopuštenje Suda, zamolio bih da nam
3 poslužitelj pritekne u pomoć, pa da se gospodinu Pandureviću dostavi izvorna
4 verzija. U pitanju je P378.

5 P: Gospodine, Vi ste već gledali ovaj dokument, ko je bio zadužen za
6 vođenje ovog dnevnika?

7 O: Ovo je operativni dnevnik, nije ratni dnevnik. Ratni dnevnik je drugo
8 nešto. Ovo je dnevnik koji vodi operativni dežurni, i Vi, u ovome dnevniku, ćete
9 vrlo retko naći nešto zabeležno, što nemate u redovnom ili vanrednom borbenom
10 izveštaju ili u radnoj beležnici. Znači, ovo je dokumenat koji nastaje *post*
11 *festum*, posle slanja redovnog borbenog izveštaja, a može i da se beleži u toku
12 samog dešavanja događaja, posle upisa u radnu beležnicu.

13 P: Da, ni meni nije zvučalo ispravno - "ratni dnevnik". No bilo kako
14 bilo, znate li ko je vodio ovaj dnevnik? Ko je vodio ovaj dnevnik u julu 1995?
15 Da li Vam je to poznato?

16 O: Poznato mi je. Za svaki dan drugi čovek - vidite po potpisima -
17 operativni dežurni.

18 P: Molim Vas da mi pronađete 13. juli 1995. Možda bismo mogli da
19 pokušamo da to predočimo i u sistem elektronske sudnice - 13. juli. A ako ne
20 možete da pronađete 13., možete pokušati da potražite 14., gospodine
21 Pandureviću, a takođe molim i predstavnika Sekretarijata za pomoć.

22 O: Da skratimo, od 12-og do 15-og nema. Znači, 13-og i 14-og nema
23 upisano ništa.

24 P: Znao sam to. A zašto? Izgleda kao da je to knjiga koja je marljivo
25 vođena i ima datume posle 15. jula, mada nedostaje ceo avgust pa sve do

26

27

28

29

30

1 septembra, koliko sam shvatio. A imamo i period neposredno pre toga gde je reč o
2 12., 11., 10. julu. Po Vašem mišljenju, zbog čega tu nema nikakvih informacija u
3 vezi sa 13. i 14. julom 1995?

4 O: Ja iz evidencije znam da je 13-og bio dežurni Sreten Milošević i
5 zašto on nije ništa upisao - nisam siguran. Mogu samo nagađati, a to ne bi
6 želeo. Četrnaestog na petnaesti je bio Jokić. Zašto on ništa nije upisao - ne
7 znam. A da je upisano bilo šta i za četrn... i za 13. i... i 14.07., to bi
8 odgovaralo onim unosima u radnoj beležnici i u redovnim borbenim izveštajima.

9 P: Ali Vi ne želite da nagađate zbog čega to nije zabeleženo, pa onda ni
10 mi ne bi trebali da nagađamo da li bi unosi bili istovetni - kao što ste Vi
11 rekli - ili ne. Ali u svakom slučaju, da promenim temu, tako da imamo temelj za
12 ono što ćemo nastaviti sutra.

13 Imamo ovde jedan taktički presretnuti razgovor, to je P2232, i samo bih
14 želeo da znam neke od šifara koje su korišćene u taktičkim presretnutim
15 razgovorima. Možete li da nam kažete, koja ste Vi šifrovana imena koristili,
16 kada su vaši razgovori presretnuti?

17 O: Izvine, gospodine Ostojiću, pre ovog drugog dela, ipak, ovaj Vaš
18 predašnji komentar; nije jednako kad ja ne mogu da nagađam zašto nije upisano,
19 ali je drugi red stvari kad pretpostavim šta bi bilo upisano. Jer ako sad
20 uporedite petnaesti - zabeležku iz ratnog dnevnika i zabeležku iz radne
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 beležnice i redovnog borbenog izveštaja - videćete veliku sličnost, možda s...
2 100%. Prema tome, to je razlog zašto tako kažem. A sad možemo razgovor da
3 vidimo.

4 P: U redu, hvala Vam. Nije trebalo ni da iznosim tu opasku i hvala Vam
5 što ste mi na to skrenuli pažnju.

6 Dakle, kada je reč o presretnutom razgovoru, možemo da ga predočimo,
7 mada nemamo baš Bog zna koliko vremena na raspolaganju. Da li se danas sećate,
8 različiti ljudi čiji su razgovori presretnuti, koja su šifrovana imena
9 koristili? I sećate li se koje ste šifrovano ime Vi koristili? Na primjer, tu
10 imamo šifre: "Lovac", "Lovac 1", "Vuk", "Pavle" i "Ikar".

11 O: Plan veze i radio-mreža koja je korištena tokom blokade 28. divizije
12 na području Snagova i Crnog vrha uradio je Dragan Obrenović, i u tom planu veze
13 i u toj radio-mreži bili su tajni nazivi jedinica koje su učestvovala u tim
14 aktivnostima. Ja nisam bio u tom planu veze i tu mog kodnog imena nema.

15 Moje kodno ime je bilo "Palma", kao što je i bio tajni naziv komande
16 Zvorničke brigade. O ostalim kodnim imenima, ovde koja se pominju i koja ste Vi
17 pomenuli, ja znam na osnovu onoga što je u svojim izjavama kao objašnjenje dao
18 Dragan Obrenović.

19 P: Ko je bio "Lovac 1"?

20 O: To sam saznao kao divi... kad i Vi. To je bio Dragan Obrenović.

21 P: Ko je bio "Lovac"?

22 O: To je bio radio-centar Zvorničke brigade.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ko je bio "Ikar"?

2 O: "Ikar" - ne sećam se, nisam siguran.

3 P: "Pavle"?

4 O: Ne z... ne znam ni za "Pavla".

5 P: Pored Vas, ko je razgovarao sa Šemsom Muminovićem, a u vezi sa

6 aktivnostima od 16. jula 1995?

7 O: Ja mislim da je pre 16-og sa njim razgovarô Duško Vukotić.

8 P: Kako je glasilo njegovo šifrovano ime?

9 O: Ja mislim da je on bio "Vuk", to mu je najčešće bio njegov kodni

10 naziv.

11 P: Još nekoliko pitanja. Na ovo ću se konkretno vratiti sutra, pogotovo

12 na ove presretnute razgovore. Da li znate da je u posljednjem trenutku - znam da

13 ste za to čuli kada su razgovarali o nezvaničnom dnevniku operativnog dežurnog

14 Zvorničke brigade, to je P377 - da li znate u čijem je posjedu bio neposredno

15 posle događaja iz jula 1995. godine? Ko je fizički, uzeo u svoje ruke ovaj

16 dokument?

17 O: J... ja sam... ja sam o putevima kretanja te knjige i nekih drugih

18 dokumenata čuo ovde, tokom suđenja i nekih svedočenja, a samo znam jedno - kada

19 sam napustô Zvorničku brigadu, sva dokumentacija je ostala - ništa nije

20 sklonjeno dok sam ja bio komandant.

21 P: 1999. godine, kada ste se sastali sa Obrenovićem u jednom ili više

22 navrata, da li Vam je on rekao da su u bilo kom trenutku ove knjige bile u

23 njegovom posedu?

24 O: Ne.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li Vam je u bilo kom trenutku rekao, kada ste održali sastanak
2 1999., da je pisao u knjigu posle događaja, kao da je to neka konstrukcija *post*
3 *factum* koju smo ranije pominjali? Da li Vam je ikada to rekao?

4 O: Mislim da smo mi 2000. godine se sreli u Beogradu, a nikad mi ništa
5 nije govorio o ovoj dokumentaciji i o postupanju sa istom.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala Vam. Mislim da bismo mogli sada da
7 završimo, uz dopuštenje Suda.

8 Hvala Vam gospodine Pandureviću.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću, nastavljamo sutra
10 ujutru u 9.00h. Hvala Vam.

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

12 ... Sjednica završena u 19.00h.

13 Nastavak zakazan za petak,

14 20.02.2009. u 09.00h.

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30